

2016

Rogaland sau og geit Årsmelding og rekneskap

Vi merker levende verdier

ID

Trygg og effektiv øremerking siden 1936

Husdyr er levende verdier – de er næring, vekst og liv for bonden, samfunnet og forbrukerne.

I 80 år har OS ID® bidratt til at husdyreiere over hele landet kan merke dyra sine trygt og effektivt med øremerker utviklet og produsert i Norge.

Vi er stolte over å være norske bønders samarbeidspartner. Det handler tross alt om verdens viktigste vare – maten vi spiser.

OS ID®

2550 Os i Østerdalen

Tlf. kundesenter: 62 49 77 00

www.osid.no

www.osidbloggen.no

post@osid.no

Årsmøte i Rogaland Sau og Geit 2017

Clarion Hotel Air Sola 17.-18. februar

Utsolaarmen 16, 4050 Sola

Lunsj fra kl.12:00. Årsmøte starter kl. 13:00. Møteleiar: Sigmund Skjæveland.

Saksliste fredag 17. februar:

1. Opning og velkomst
Gjesdal Sau og Geit, Erik T. Ravndal
Ordfører i Gjesdal Kommune, Frode Fjeldsbø
2. Godkjenning av innkalling og saksliste
3. Opprop
4. Val av to personer til å skrive under møtebok
5. Tale ved leiar i Rogaland Sau og Geit
6. Spørsmål og kommentar
7. Årsmelding for 2016
8. Rekneskap for 2016 og budsjett for 2017
9. Innlegg av Andreas Våge, sauebonde og psykolog
10. Innkomne saker
  - Spørsmål og kommentarer

Pause

Kaffepause

11. Kl.16. Arbeidsplan 2017
    - Spørsmål og kommentarer
- Kl. 19:00 Årsmøtemiddag**

Sakliste lørdag 18. februar

- Start kl. 9
12. Innlegg av Svein Fatland
13. Val

Pause

14. Representant frå NSG, Sigmund Skjæveland

Avslutning og lunsj

Påmelding til Berit Pettersen innan 6. febr. 2017

Tlf. 95200340/ E-post: berit.pettersen@fatland.no

Pris enkelrom: Kr 2460,-

RSG betaler opphaldet for ein utsending pr. lokallag

Me tek imot skinn for beredning

Besök våre nettsider for info om beredning og salg av **norsk produserte** skinn.

Velkommen til vårt
FABRIKKUTSALG

Stort utvalg i skinn av sau, rein, geit, samt lær og andre produkter. **Velkommen!**

GRANBERG
GARVERI AS

5582 Ølensvåg -Tlf. 52 76 50 00

LIK OSS PÅ FACEBOOK

granberggarveri.no

Hjelmeland Sparebank

ryfylkebanken

Me er til for dykk

Tlf. 51 75 44 00

www.hjelmeland-sparebank.no

Telebank: 815 48 400 SMS-bank: 26120

post@hjelmeland-sparebank.no

Innhold

Årsmøte i Rogaland Sau og Geit 2016.....	3
Melding frå styret.....	6
Styret i Rogaland Sau og Geit 2016.....	7
Året 2016.....	9
Saker som har vore handsama i Styret 2016.....	10
Rogaland Sau og Geit Handlingsplan 2016.....	11
Medlemsoversikt Rogaland Sau og Geit 2013-2016	12
Referat frå årsmøte i Rogaland Sau og Geit 2016.....	13
Rogaland Gjeterhundlag Årsmelding 2016.....	19
Referat – Leiarmøte i Rogaland Sau og Geit	21
Lokallagsledere 2015	24
Nytt fra Prima	33
Fagtur med Rogaland Sau og Geit 4.-7.august 2016.....	36
Kåring 2016	45
Høgste nye indeksverer i Rogaland 2016.....	49
Felleskjøpet Rogaland Agder.....	50
Fatland – Takk for samarbeidet i 2016 og Godt nytt år!.....	51
Nortura – Sauebøndene tar ansvar!.....	52
Kontaktliste vereringar og andre raselag.....	54
Mål for norsk saueavl	54
Kåningsstatistikk 2016 fra Rogaland / Kåningsstatistikk vraka 2016 Rogaland	57
Kåningsstatistikk for alle raser 2016	59
Ondarta fotråde – status 2016.....	60
Innspel til landbruksforhandlingane 2016	62
Beitelag og Sankelag i Rogaland	64
Rovviltforvaltningen i Rogaland	65
Rapport frå geitebøndene 2016	67
Regnskap for Rogaland Sau og Geit 2016.....	68

Melding frå styret

Godt nytt år!

2016 har vært et godt år f r  sauene og eigarane. Det ble tidleg v r og dermed kom sauene og lam raskt ut på beite og det ble en god beitesesong.

Sauueigarene ble oppfordret til å slakte lammene tidlegare og lettere, dette skal de ha skryt for. Resultatet ble at bøndene har gjort sin del av jobben

For å hindre overproduksjon – selv om de ansvarlige for salget ikke fulgte dette like godt opp.

RSG har arbeidet for å få mer aktivitet inn i de ulike lokallag samt organisasjonen som helhet. Alle regioner har blitt besøkt og RSG har jobbet for å

Engasjere og motivere spesielt de nye og unge sauueigerene til å bidra til å skape- en enda mer – levende organisasjon.

Vidare har RSG høyt fokus på sau og geits evne til utnyttelse av innmarks – og spesielt utmarksbeite.   få tilrettelagt ordninger for det.

Bl sj veien har vært eit fokusområde som RSG har engasjert seg i dette året, her har vi sett oss n d t til å få hjelp av advokat for å finne en løsning. Dette er fremdeles ikke endelig avgjort.

I 2016 er det registrert 2 nye tilfeller av fotråte , dette skal vi v re svært godt fornøyd med.

Rovdyrene er rundt oss til enhver tid, i år er det sett angrep av jerv,  rn samt gaupe. Det er nok likevel områdene mot Suldal og Hjelmeland der enkelte sauebønder er spesielt hardt rammet av jervens herjinger. Enkelte områder har i tilegg utfordringer med rev. Det er søkt og innvilget skadefellingsløyve på jerv i dette området fra 1.1 – 15.2.2017

Fjelldagene 2016 ble arrangert på Skei i Jølster kommune i Sogn og Fjordane, dette var en fantastisk helg med en flott tur opp til Jostedalsbreen.

RSG har arbeidet aktivt for at Norsk Landbruksrådgiving Rogaland skal starte et prosjekt knyttet til individuell rådgivning for sau. Forventet oppstart er høsten 2017.

Styret i RSG ønsker innspill fra lokallagene på saker som er viktige for dem og som de ønsker at fylkeslaget jobber videre med.

Det har vært et godt samarbeid internt i styret, dette har gjort styrearbeidet lett og trivelig. Vi vil også få takke alle lokallagene, ansatte og tilitsvalgte i NSG, samt alle andre samarbeidspartnere for et godt samarbeid i året som gikk og håper på at 2017 blir minst like bra.

Leiar i rogaland sau og geit

Bjørn Høyland

Styret i Rogaland Sau og Geit 2016

Leiar: Bjørn Høyland
Tlf. 91 71 00 27 – E-post: bjoehoey@online.no

Nestleiar: Håvard Helgeland
Tlf. 92 80 01 63- E-post: mahelgel@online.no

Kasserar: Torill Undheim
Tlf. 95 79 21 07- E-post: post@kuadriga.no

Styremedlem: Asbjørn Haga
Tlf. 41 54 82 01 – E-post: asb-haga@online.no

Jon Arvid Vassbø* – E-post: jonavassbo@gmail.com
Tlf. 95 70 99 69

1.vara: Iren Vestersjø Hidle*
Tlf. 41 29 93 90 – E-post: iren_vesthi@hotmail.com

2.vara: Kjell Åge Torsen*
Tlf. 97 51 28 14 – E-post: kjell.torsen@lyse.net

3.vara: Dagfinn Knutsen*
Tlf. 90 79 06 39 – E-post: daffy73@live.no

Leiar Avlsutvalet: Per Johan Lyse
Tlf. 52 77 99 60 / 47 03 60 06 – E-post: pejl@online.no

Leiar Rogaland Gjetarhundnemd: Eirin Aarsland
Tlf. 45 03 73 52- E-post: eirinaars@gmail.no

Geitenæringera: Jon Arvid Vassbø- E-post: jonavassbo@gmail.com
Tlf. 95 70 99 69

Sekretær: Frå Fatland- Berit Pettersen
Tlf. 95 20 03 40- E-post: berit.pettersen@fatland.no

* Jon Arvid Vassbø var i styret fram til 1.oktober 2016, 1.vara Iren rykker inn og Kjell Åge vert 1.vara, Dagfinn 2.vara

Styret 2016: Fra venstre Håvard Helgeland, Kjell Åge Tørsen, Torill Undheim, Iren Vestersjø Hidle, Berit Pettersen, Asbjørn Haga, Bjørn Høyland.

Valnemnd 2016: Fra venstre Finn Arrestad, Hanne Lundal, Kåre Vaule, Øystein Bjelland, Bernt S. Undheim.

Støtt våre annonsører – de støtter oss!

Året 2016

Rogaland Sau og Geit består av 32 lokallag med 1897 medlemmer, 9 færre enn 2015, 8 av dei er i Tysvær . Rennesøy har størst auke med 4 medlemmer. Bjerkreim toppler lista også i år med 177 medlemmer pr.31.12.2016. Rogaland Sau og Geit har 1 æresmedlem, lokallaga har 9 æres-medlemmer.

Valnemnda for Rogaland Sau og Geit

Valde på Årsmøte 2015

Nord-Rogaland: Hanne Lundal, tlf. 93088345

Vara: Arne Frøystad, tlf. 98018252

Dalane: Kåre Vaule, tlf. 94157524

Vara: Nils Fjellanger, tlf. 47297628

Valde på Årsmøtet 2016

Ryfylke: Askild Eggebø, tlf. 41452130

Vara: Øystein Bjelland, tlf. 99256458

Nord-Jæren: Finn Arrestad, tlf. 97090122

Vara: Olav T. Bø, tlf. 99249111

Sør-Jæren: Bernt S. Undheim, tlf. 93280296

Vara: Geir Nielsen, tlf. 98259707

Valregionar i Rogaland Sau og Geit:

Dalane: Bjerkreim, Eigersund, Helleland, Sokndal/Heskestad og Lund

Sør-Jæren: Sør-Jæren, Nærbø, Klepp, og Time

Nord-Jæren: Gjesdal, Sandnes, Rennesøy/Mosterøy og Kvitsøy

Ryfylke: Forsand, Strand, Hjelmeland, Årdal, Finnøy, Halsnøy, Jøsenfjorden, Suldal og Sauda

Nord-Rogaland: Bokn, Tysvær, Skåre, Karmøy, Nedstrand, Skjold, Vikedal/Imsland, Vats,

Sandeid og Ølen

Avlsutvalet for sau i Rogaland:

Leiar: Per Johan Lyse, Nedstrand

RSG: Lars Nevlund, Helleland

Vara: Bjarne Østerhus, Erfjord

Nortura: Siri Kvam Haugland

KLF: Hilde K.Håland

Observatør

Frå styret RSG: Torill Undheim

Sekretær: Regonkonsulent i NSG: Kjell Steinar Løland

Saker som har vore handsama i Styret 2016:

- Årsmøte 2016
- Årsmelding
- Rekneskap
- Budsjett
- Handlingsplan 2016
- Oppdatering av lokallaglistene
- Dialogmøte Fylkesmannen
- Leiarmøte 2016
- Årsmøte
- Fjelldagane 2016
- Fjelldagane 2017
- Gromsauen
- Lykleprisen
- Æresmedlem NSG
- Samling unge og nye bønder
- Kåring
- Kurs kåringsdommere
- Avlsutvalet
- Lagslovene NSG
- Ferdsel Blåsjøvegen
- Prosjekt Fotråde, Beiteprosjekt, Snyltarprosjekt
- Kurs Gjetarhund
- Rovvilt
- Lisensjakt jerv
- Radiobjøller
- Rabattavtale Sankeradio
- Jordbruksforhandlingane
- «Tjålandmodellen» Lammetilskot
- NSG landsmøte
- Prosjekt «Individuell rådgiving sau og beite»
- Facebook og web

Styret i RSG har i 2016 hatt 6 styremøter og behandla 57 saker, i tillegg telefon-kontakt.

Har også deltatt på ein del møter, ...

Rogaland Sau og Geit Handlingsplan 2016

Aktivitet	Ansvaret	Start	Slutt	Plass	Kommentar
Medlemsverving	Alle	Januar	Desember		
Rovdyr/ Røldalsmøte	Styret		Februar		møte med rovdyr sone 1 og 2
Styremøte	Styret	Februar	Februar 2017		
Fylkesårsmøtet	Alle	August 2016	Februar		Sende ut program og invitere gjester etter liste januar
Styremøte	Styre	Mars			
Representantskaps møte NSG	Leiar RSG	Mars/ Okt 2016	Mars/Okt 2016	Oslo	Vår/ høst
Styremøte/ møte med Mattilsynet	Styret	Mai	Mai	Høyland	Årlig
Apotekavtalen	Styret	Januar	Desember		Revidering
Fjelldagane	T.Undheim/ Leif Matnisdal	August 2015	August 2016	Jølster	Årlig arrangement
Dommersamling/ PC-sekretærer	Avlsutvalget/ Kåringsdommere	August	August	?	Dommersamling
Styremøte	Styret	August	August		
Styremøte	Styret	Oktober	Oktober	?	I forbindelse med leirmøte
Leiarmøte	Styret	Januar 2016	14-15 oktober		Sende program. Invitere gjester i aug. Samle lokallaga, ringledere og styret
Økt bruk av heiabete	Styret	Mars 2013	2016		avsluttes i 2016
Smittebeskyttelse av sauebesetninger	Asbjørn/styret	Mars 2013	2016		
Innspill til jordbruks-for- handlingene	Lokallagene/ Fylkeslaget	Novem- ber	Januar 2017		Til orientering
Saukontrollen	Alle	Januar	Desember		Større oppslutning til saukontrollen
Møte valgnemnda	Valgnemnda	Oktober	Februar		
Styremøte	Styret	Desem- ber	Desember		årsmelding/ jordbruksforhandl.
Rovdyr	Styret/medlemmene	Januar	Desember		Gi beskjed til roviltkontaktene, møte når roviltnemnda har møte i Stav.
Info skriv lokallagene	styret/sekretær	Januar	Desember		Sende ut 2-3 inforskriv til lokallagene i løpet av året

Medlemsoversikt Rogaland Sau og Geit 2013-2016

Lokallaga i RSG	2013	2014	2015	2016	Endring
Bjerkreim	172	177	170	170	0
Bokn	22	23	25	26	1
Eigersund	93	99	94	94	0
Finnøy	41	44	42	43	1
Forsand	34	34	34	33	-1
Gjesdal	119	126	120	119	-1
Halsnøy	18	18	17	16	-1
Helleland	64	66	64	64	0
Hjelmeland	85	90	91	88	-3
Jøsenfjorden	12	11	11	11	0
Karmøy	76	79	81	80	-1
Klepp	22	23	20	21	1
Kvitsøy	10	9	8	8	0
Lund	34	42	40	39	-1
Nedstrand	28	30	30	29	-1
Nærøysund	31	29	30	28	-2
Rennesøy & Mosterøy	62	63	65	69	4
Sandeid	18	20	19	20	1
Sandnes	124	130	146	147	1
Sauda	52	51	51	53	2
Skjold	30	30	30	32	2
Skåre	18	18	15	15	0
Sokndal & Heskestad	64	72	67	66	-1
Strand	73	74	68	66	-2
Suldal	99	101	100	101	1
Sør-Jæren	166	169	161	161	0
Time	158	157	143	142	-1
Tysvær	51	52	59	51	-8
Vats	24	28	26	27	1
Vikedal & Imsland	42	38	37	38	1
Ølen	42	41	37	37	0
Årdal	6	6	5	3	-2
Antall medlemmer	1908	1970	1906	1897	-9

Referat Årsmøte Rogaland Sau og Geit 2016

Scandic Stavanger Forus, 26. – 27. februar

1. Årsmøtedeltakarane vart ynskte velkommen av møteleiar Sigmund Skjæveland.

Opning og velkomst av vertskap Rennesøy Sau og Geit, v/Kjell Åge Torsen. Han gav ordet vidare til varaordfører Jostein Eiane. Rennesøy har stor folkevekst, og bøndene er flinke til å samarbeide med kommunen om eit flott turnett. Sauetalet auka fram til 2011 då fotråte var årsak til nedgang. Sauen er viktig som forvaltar av lynghiene.

2. Innkalling og saksliste: Godkjent.

Rekkefølgja på sakslista blei forandra fordi to av foredragshaldarane må reise tidlegare.

14. Kjell Erik Berntsen, styremedlem i NSG.

Han er sauebonde på heiltid med 310 vinterføra sauер og bur i Rennebu i Sør-Trøndelag.

1: MEDLEMSKONTIGENT:

Forfallsdato på kontingensten blei endra til 1. januar dette året. Det er ein fordel at medlemsstatus er oppdatert tidlig på året og det styrkar likviditeten i NSG.

FORDELING:	1-50 sau	>50 sau	Husstand-/Støtte-medlem
Lokallag:	195,-	220,-	150,-
Fylkeslag:	300,-	325,-	105,-
Landslag:	500,-	955,-	145,-
Total:	1000,-	1500,-	400,-

Ved lik kontingent for alle, uansett tal, vil 1250 kr gi lik inntekt til NSG

Saken om kontingensten skal til høyring i løpet av hausten 2016.

2: REVISJON AV LAGSLOVANE I 2017: Høyringsfrist 1. mars 2016.

Spørsmål om Landsmøte kvart år. Raskare behandling, enklare med val. Treng vi Representantskapet?

Kostnad er årsak til at Landsmøtet er anna kvart år.

Alt. 1: Same opplegg som nå.

Alt. 2: a. Årsmøte kvart år, 2 rep.skapsmøter i året.

b. Årsmøte kvart år, 1 rep.skapsmøte om hausten.

c. Årsmøte kvart år, avvikle representantskapet, fylkesledersamling om hausten.

NSG har gjort eit kostnadsoverslag der alt. 2b ikkje blir så mykje dyrare enn dagens ordning.

Kommentarer:

Ta stikkprøvar på tal sau, oppfordre til å gje opp rett tal.

Kan me få tilbake innkreyving av kontingensten lokalt.

Flat kontingensten er best.

3: JORDBRUKSFORHANDLINGANE:

Krevjande etter regjeringsskiftet. Omlegging av lammetilskotet, ulltilskot, rykte om forandring av teljedato. Har ikkje fått noko på bordet. NSG er skeptisk og føler seg lurt.

Ullsatsane bør vera uendra. Produksjonstilskot – midlane skal ikkje aukes, dermed ingen fordel å få på påsettlamma, greitt for dei som startar opp.

Sponheimutvalget: Dramatiske endringar. Beitetilskotet over på lammetilskot, kan resultere i store, feite lam. Me bør heller få auka beitetilskot.

Kommentarar:

Ein god organisasjon må ha årsmøte kvart år.

Ynskjer NSG å flytta tilskotet på husdyr over til beitetilskot?

Teljedato 31. juli er best. Forenkling av lammetilskotet, innspel frå Magnus Tjåland er bra. Sponheim-utvalget: Legg det i ein skuff.

Er redd for å miste tilskotet på ull, og at vi då får eit søppelproblem av ull.

Teljedato – problem om det blir 15. mars og 15. oktober. Er dette vedtatt under bordet av bondelaget?

RSG ynskjer teljedatoane som nå.

Sankemidler gjennom RMP må ikkje mistas.

Svar frå Kjell Erik Berntsen: Teljedato – skal snakka med faglaga, det er ikkje bra med hemmelighetskremmeri. Det er ei utfordring med regeringa. RMP er veldig viktig, vi må vera våkne og fylgja med.

9. Steinung Svebestad, styreleiar i Nortura.

Oppsummering og erfaring frå i fjor. Det har vore stimulering til auka produksjon, tal lam har auka til 38.275 og høgare vekt i 2015. Nortura har klart å ta ut auka engrospris, kr. 54,- i 2016 mot kr. 37,- i 2007. Ynskjer ikkje tyngre lam, kan bli overproduksjon i 2016. Oppslutning om lammaringane aukar, og vi har positiv utvikling på marknadsandelen. Prisløypa må stimulera til slakt når vi vil ha lamma, ynskjer slakt tidlig om hausten, unngå sluttföring.

Nortura ynskjer å mobilisere til auka sal i 2016. Er i marknadsbalanse med 1140 tonn lam og 293 tonn sau på reguleringslager. Planar om å selja frå fryselaiger nå for å erstatta importen. Prisen på lam gjer eksport nærmest umogeleg. Nortura gjer innspel i jordbrukspolitikken og ynskjer økonomisk bærekraft i landbruket. Beitetilskotet er viktig, oppfordrar til utnytting av arealressursane til både storfe/småfe. Gilde driv med produktutvikling og lagar nye kjøtprodukt som vert kjedespesifikke.

Kommentarer:

Kan me selja meir lam i veke 38-39 då etterspørselen er størst? Hallingskarvlam i slutten av okt/nov, er dei fôra fram på kraftfôr? Kva med økologiske lam som beitar i Suldal/Sirdal? Kan me få ein meirpris?

Det svarar seg økonomisk å fôra med kraftfôr for å få tunge lam.

Kva rolle har Nortura i slakttetilskotet? Det må ikkje ligge på kg.

Kan vi få kjøpe fenalar om sommaren?

Vi bør få produkt inn i mathallen, det er betre enn annonse.

Svar frå Steinung Svebestad: Produsentane får ikkje noko ekstra for dei nye kjøtprodukta.

3. Opprop v/ Berge Kjell Opsal.

Sju lokallag har ikkje utsendingar til årsmøtet: Halsnøy, Jøsenfjorden, Kvitsøy, Nærø, Vats, Vikedal/Imsland, Årdal.

4. Val av to til å skrive under protokollen saman med møteleiar, Sigmund Skjæveland: Arvid Hammersmark og Anders Schanche Rettetal.

5. Tale av Leiar i RSG, Magne Jakob Bjørheim

Me har eit godt samarbeid i styret og det er gledeleg å sjå ein del nye utsendingar.

Me har eit bra samarbeid og dialog med: Bondelaget, Bonde og småbrukarlaget, Fylkesmannen, Fylkeskommunen, Innovasjon Norge og Mattilsynet.

I tillegg blir me sponsa av slakteria og førprodusentane i fylke.

Me har god kontakt med dei andre fylkeslaga, og med administrasjonen og styret i NSG.

FOTRÅTE, me har jobba med å bli kvitt fotråte, og har aldri vore nærmare enn nå. Mattilsynet har overteke ansvaret for overvakinga.

Rovdyr, me har danna skadefellingslag for store rovdyr i sør- og nord-Rogaland. Det finnes to gode jaktlag, som drar ut ved melding om jerv. Det var eit jerveangrep i Røldal som resulterte i søknad om ekstraordinært fellingsforsøk på jerv i Rovdyrsone 1 og 2. Me skal vera med på årlege dialogmøter med Bondelaget og Småbrukarlaget i rovdyrsone 1 og 2, Rovdyrnemndene, SNO og Fylkesmennene. NSG stiller med sekretær.

VERVING, Rogaland har hatt dei beste veverane kvart år. I fjor var det Trond Håland fra Tysvær som stakk av med seieren. Han verva 8 nye medlemmer.

GJETARHUND, me prøver å få eit tettare samarbeid med gjetarhundmiljøet. Gjetarhunden er ein ressurs for oss som driv med sau, og stadig fleire brukar gjetarhund. I 2014 var det 68 nye hundar med bruksprov, og i fjor 58. Det er dobbelt så mange som fylker me likar å samanlikne oss med. Det er kome inn eit forslag om å omorganisere gjetarhundlaget i Rogaland. Det går ut på å ha 1 fylkeslag og 6 lokallag. Dette kan vere positivt for å få meir aktivitet på grasrotnivå.

HEIABEITE, me har hatt eit 3 års prosjekt, auka bruk av heiabete, og det har resultert i meir sau i heiane og færre tome heiar. Dette skal nå avsluttast. Me har 160 stk. «Find my sheep» radiobjøller, kva skal me gjere med dei? Seljast til medlemmene eller fortsette å leige dei ut? Me har brukt 100 000 kr. til leiting i uleigde heiar, vel anvende pengar! Håpar me kan få til dette permanent.

Me har begynt å sende årsmeldinga i posten.

Me har arrangert kurs for unge bønder og den store «Sauesamlinga» i januar.

Me har hatt eit prosjekt der me sette fokus på massivtrehus.

Me har vore støttespelar i ei filminnspeling (Asbjørn Haga).

Me har eit prosjekt som ikkje er ferdig enda, «SMITTEBESKYTTELSE». Dette har me utsett eit år, og det blir avslutta i løpet av 2016.

NM i saueklipping var eit bra arrangement av Bjerkreim Sau og Geit, Børge Høyland blei Norgesmester.

LANDBRUKSOPPGJØRET. Rogaland Sau og Geit har spelt inn Magnus Tjåland sitt forslag.

Det vil sei: Lammetilskotet skal tilbake til det gamle systemet, men med utbetaling på slakteoppkjøret, og så får slakteria jobben å krevje inn pengane frå staten på slutten av året.

Det er forslag på å flytte telledatoen på sau/lam. RSG ønsker å beholde dagens ordning.

MARKEDBALANSE PÅ LAM eller overproduksjon? Sauetalet i Norge auka med rundt 30 000 sau det siste året. I alle fylke unntatt Oslo og Finnmark har sauetalet auka. I Rogaland auka sauetalet med 5000 (aukar mest). Fleire og større lam, me passerte for første gong den historiske grensa på 19 kg i snitt for heile landet.

Sommarbeite i fjor blei betre enn me trudde. Stabilt sal, meir spesial/nisje produkt.

Dette ordnar seg med marknadsføring! Me må huske at me hadde rekordstore lam i fjor.

Me kan auka salet med litt meir reklame. Nevne me OMEGA 3 i reklamen, har me for lite lammekjøtt igjen. Kjøtproduksjon basert på beiting i utmark, bør vere prioritert i Norge.

LAGSLOVANE er ute på høyring etter att RSG fremma ønske om landsmøte kvart år.

FJELLDAGANE, me hadde ein fantastisk tur til Gotland 26-30 Juli.

ULL, me treng eit kvalitetsløft på spællulla, me treng meir spællull av god kvalitet.

6. Kommentarar til leiaren sin tale:

Er det mulig å få inn ein gjeterhund-representant i styret i RSG?

Ulltilskotet må oppretthaldas, elles kan vi få eit søppelproblem.

Vi må trekke forslaget om å forandre lammetilskotet hvis vi står aleine.

Mattilsynet har overtatt bekjempelsen av fotråte, men det fungerer ikkje. RSG bør vere på banen, må trekkje med Synnøve Vatn. Pålagt slakting – for liten erstatning.

1 kr. frå kvar sau i heia går til leiting i tomme heier.

Fjellam, stressnivå i ei veke etter heimkomst. Det svarar seg økonomisk med kraftförlam, politikarane lagar rammevilkåra. Me må få tilskot på all ull. Viktig å ta vare på spællulla.

Utfordring til det nye styret: Kraftförlam er ikkje bra. Må sjå på totalforbruket av kraftföör og koss vi kan utnytta grovföret og norsk för betre. Forsking for å få auka kunnskap.

Det er vanskelig å søkja om erstatning til rovdyrtrap, jobbe med forenkling.

Sigmund Skjæveland opplyste om at eit lokallag må ha hatt årsmøte for å ha stemmerett på fylkesårsmøte. Det vil bli praktisert frå neste år.

Ola Andreas Byrkjedal, leiar i Rogaland Bondelag:

Takk for eit godt samarbeid med RSG. Omlegging til ny teljedato, ingenting er bestemt endå.

Landbruksdirektoratet og faglaga skal jobbe med dette, viktig med innspel.

Problem for geitenæringsa med påsettjkje, vil ha tilskot på produksjonsdyr.

Kulturbeite er spesielt for Rogaland. Må ha fokus på stell, gjødsling og ugrasbekjempelse.

Geir Skadberg, Landbruksdirektør i Rogaland:

Arbeidet til RSG er utrolig viktig. De må motivere kvarandre. Heiene er viktige, leiting i tomme heier, regionalt miljøprogram, fleire storfe også i utmarka. Styret er velkommen til Fylkesmannen, må spela på lag med byråkratane.

Festmiddag fredag kvelden.

Pokal til beste indeksvær: Per Kristian Espedal for våren Filops Es, ind. 147.

Pokal til beste bukk: Anna Olaug og Hallvard Veen for bukken Kong Bjerkreim, ind. 135

Saudommar Sæbjørn Skumsnes har gått av med pensjon, og fekk sauakrus, blomar, gode ord og takk for innsatsen gjennom mange år.

10. Innkomne saker:

a) Personlege vararepresentantar til styremedlemmer i Fylkeslaget.

Fleirtal mot 1 stemme for å behalde ordninga slik som i dag med vara i nummer-rekkefølgje.

b) Auke av revepremie. Forslag om å auke frå 50.000 til 100.000.

Det er varierande kor mange kommunar og lokallag som gir revepremie.

Fleirtal med 36 mot 16 stemmer om å auka RSG sin revepremie frå kr. 50.000 til 75.000.

c) Vedtektsendring §17: Tal utsendingar til fylkesårsmøte: Rogaland ynskjer færre utsendingar enn NSG legg opp til, elles blir fylkesårsmøtet dobbelt så stort som nå.

Forslag til vedtak: Leiaren i dei lokale laga, i tillegg 1 utsending pr. 50 medlemmer pr. 31. desember året før. Dette er likt som i dag. Einstemmg veditatt.

11. Handlingsplan 2015, Torill Undheim. Einstemming godkjent.

Kommentarar:

Kan leiarmøte haldas seinare på året? Svar: Nei, me må ha det før representantskapsmøte.
 Kan leiarmøtet vere meir konstruktivt? Heller kurs enn foredrag. Læra å laga website?
 Regionsamlinger, medlem i valnemda kallar inn til regionmøte i januar/februar.

Kjell Steinar Løland presenterte eit forsøk på spørslag. Ved tidlig slakting går fleire i klasse 1, seinare på hausten går mykje i klasse 2, størst problem med daudhår.

Viktig punkt til forbetring: lik vurdering for heile landet, sjekk kvaliteten før innsett.

7. Årsmeldinga, gjennomgang av Asbjørn Haga. Einstemming godkjent.

Kommentarar:

Kva med indeksar på smårasane? Svar: Det er raselaga som avgjer dette.

8. Rekneskap og budsjett, Torill Undheim. Einstemming godkjent.**12. Magnar Undheim, Sauen til heis.**

Magnar fortalte om heiaføringens historie frå driftene blei jaga til heis og fram til biltransport blei vanlig. Han har ein engasjert og lun måte å fortelje på, og hadde mange historier på lager.

13. VAL AV NYTT STYRET FOR 2016

Leiar for 1 år:	Bjørn Høyland	Valt med 38 stemmer, 14 blanke
Styremedlem for 2 år:	Torill Undheim	Attval, 43 stemmer, 9 blanke
Styremedlem for 2 år:	Håvar Helgeland	Ny, 50 stemmer, 2 blanke
Styremedlem:	Asbjørn Haga	Ikkje på val
Styremedlem:	Jon Arvid Vassbø	Ikkje på val
1.varamedlem:	Iren Vestersjø Hidle	Ny
2.varamedlem:	Kjell Åge Torsen	Attval
3.varamedlem:	Dagfinn Knutsen	Ny
Nestleiar for 1 år:	Håvard Helgeland	
Kasserar:	Torill Undheim	
Revisor for 2 år:	Egil Svela	Attval
	Tor Olav Gya	Ikkje på val
Varamedlem:	Andre Kjørmo	Attval
Møteleiar til årsmøte 2017:	Sigmund Skjæveland	Attval
Valnemd:		
Ryfylke:	Askild Eggebø	Valt for 2 år
Personlig vara:	Øystein Bjelland	
Nord-Jæren:	Finn Arrestad	Valt for 2 år
Personlig vara:	Olav T. Bø	
Sør Jæren:	Bernt S. Undheim	Valt for 2 år
Personlig vara:	Geir Nilsen	

Godtgjersle tillitsvalde i RSG vart som før:

Leiar:	kr. 30.000
Kasserar:	kr. 18.000
Nestleiar:	kr. 15.000
Andre styremedlem:	kr. 6.000
1. varamedlem:	kr. 6.000
Leiar avlsutv Rogaland:	kr. 6.000
Andre tillitsvalde:	kr. 700 pr. dag

Tillegg for styremedlemmer for arbeidstid over 20 dager:

Kr. 1.400 pr. dag over 6 timer og kr. 700 pr. dag under 6 timer.

Tillitsvalde gis reise/bilgodtgjørelse etter statens regulativ.

15. Jordbruksforhandlingane

Lammetilskotet som blei endra i fjor, ynskjer RSG å gjere noko med. Magnus Tjåland har skrive eit brev med ein modell der me får att dei pengane me blei fråtatt i fjor. RSG vil ta opp saka med Bondelaget for å sjå om det kan endras ved jordbruksforhandlingane dette året. Sjå vedlegg til slutt

Magne Jakob Bjørheim, Berge Kjell Opsal og Barne Østerhus gjekk ut av styret. Dei blei takka for innsatsen og fekk blomar, sauakrus og eit bilde med «gode ord».

Sigmund Skjæveland fekk også blomar for innsatsen som møteleiar.

Sven Haugom frå Vest-Agder Sau og Geit takka for invitasjonen og ynskjer lukke til vidare.

Bjørn Høyland takka for tilliten som ny leiar.

Sigmund ynskte vel heim før me avslutta med lunsj.

The image shows three handwritten signatures in black ink. The first signature on the left reads "Andre S. Leikhl". Below it is another signature that appears to read "Sigmund Skjæveland". To the right of these two is a third signature that appears to read "Arvid Hammarlund". The signatures are cursive and written on a single line.

Rogaland Gjeterhundlag Årsmelding 2016

Medlemmer og styre

Rogaland Gjeterhundlag hadde ved årsskifte 99 betalende medlemmer.

Styret i laget har i 2016 hatt følgende sammensetning:

Leder: Eirin Aarsland
Nestleder: Johannes Skårland
Kasserer: Jane Espelvoll
Sekretær: Jacob Vetrhus
Styremedlem: Hartvik Johnsen
1 varamedlem: Gerhard Haakull
2 varamedlem: Sven Kverneland
3 varamedlem: Sverre Nordbø

Jacob Vetrhus har hatt ansvaret for nettsiden og Facebookgruppa til RGL.

Styret har hatt 3 styremøter og ellers hatt kontakt på telefon og mail i 2016.

Nye førere og gjeterhunder med godkjent gjeterhundprøve

Rogaland har fått 12 nye førere med godkjent gjeterhundprøve i 2016.

Inger Helen Grødem og Bell
Martin Fuglestad og Jølle
Lise Vistnes og Lucie
Arne Langeland med og Nell
Roger Stene Bauge og Pirjo
Per Sandvik og Megg
Kari Adele Staupe og Jill
Johannes Lundal og Nikki
Marit Nesse og Minni
Elisabeth Østebøvik og Mia
John Stange og Mira
Jostein Hebnes og Jenny

67 nye gjeterhunder i Rogaland har oppnådd kravene til gjeterhundprøve (60p i kl. 1) i løpet av året.

Gjeterhundkurs

I 2016 har det vært arrangert en del gjeterhundkurs i fylket.

Jan Tor Brattebø hadde helgekurs i begynnelsen av juli og ett i begynnelsen av august. Inkludert i kurset var også treningskvelder kvar mandag mellom kursene.

I Suldal ble det arrangert kurs på Låjen. Her var det 16 deltakere. Gikk over en helg. Instruktører var Kjersti Eikemo Tveit og Jacob Vetrhus.

Det går også ett vinterkurs nå som skal være fra des 2016- jan 2017 i nordfylket. Instruktører er Gerhard Håkull, Jakob og Svanhild Markhus.

Organisert trening

Det foregår organisert trening en gang i uka hos Kurt Kristensen i Egersund. I tillegg er det organiserte treninger i Suldal på Nesflaten og i Kvildal.

Gjeterhundprøver

Det har vært stor prøveaktivitet i Rogaland i 2016. I alt har det vært avviklet 23 prøver med 383 startende fordelt på følgende klasser:

Kl 1: 10 prøver

Kl 2: 6 prøver

Kl 3 med deling og evt. singling: 6 prøver

Kl 3 med dobbelhent: 1 prøve

Av disse er det 1 Fylkesmesterskap, 2 Fatlandcup innledende + 1 Finale,

4 norgesserieprøver.

I alt har 383 hunder gått prøve i Rogaland i 2016, noe som er et litt lavere tall enn i fjor. Dette skyldes 2 færre landsprøver enn 2015. Antallet lokale prøver er stabilt. Antall hunder sier også noe om det store dognadsarbeidet som bli lagt ned i å arrangere prøver for så mange hunder. RGL retter en stor takk til alle som har arrangert og deltatt på prøvene.

Fatlandcupen

Det ble 2 innledende omganger i fatlandcupen. Disse ble avholdt på Kverneland hos Sven Kverneland. Finalen i kl 3 med dobbelhent og sortering, ble avholdt hos Leif Arne Kleppa i Årdal. Her var det Kjetil Vassvæit med Lyda som stakk av med seieren. På plassene bak kom Arvid Årdal med Qudi og Jan Tore Brattebø med Bill.

Fylkesmesterskapet

Fylkesmesterskapet ble arrangert i Årdal den 1.10 og det var 36 ekvipasjer, dette er veldig bra. FM gikk i kl 3 med deling og singling. Det var Olga Espenvoll og Mist som ble fylkesmestre med Sverre Kvinneland og Beth på 2 plass og Jane Espenvoll og Fly på 3 plass.

Mist til Olga Espenvoll ble beste unghund.

Deltakelse i Norgesmesterskapet

NM ble i 2016 arrangert i Lier. Rogaland stilte med 10 ekvipasjer. Jane Espenvoll med Iris og Glen Nodland med Mac kom til finalen. Der endte Jane på 8.plass og Glen på en 10. plass.

Foruten disse fine plasseringene gjorde delegasjonen fra Rogaland det godt, og Rogaland beholder alle 10 ekvipasjene til NM 2017.

Norgesseriens

Mange ekvipasjer fra Rogaland deltatt i Norgesseriens i år. Serien bestod av 6 innledende prøver, der de 4 beste talte med i sammendraget. De 35 beste gikk videre til finalen som skulle bli arrangert i Ørsta, Vi hadde 6 hunder som deltok i finalen. Jane Espenvoll med Iris ble Rogalands beste på en 4.plass og 11. plass med Saga.

Norsk og Nordisk Nursery

Norsk Nursery ble arrangert Sande i Vestfold 29.-30. oktober 2016 med 34 startende ekvipasjer. Rogaland stilte med 2 ekvipasjer, men ingen av disse ble med til Nordisk Nursery i Sverige helga etter.

Takk for støtten

Takk til alle lokallag og personer som har deltatt på dognad ved konkurranser, kurs og fellestreninger. Ikke minst retter vi en særlig takk til Fatland A/S for fine premier til Fatland cup.

*For Rogaland Gjetarbundlag
Johannes Skårlund (Nestleder) og Jacob Vetrhus (Sekretær)*

Referat - Leiarmøte i Rogaland Sau og Geit

Grand Hotell Egersund 14.-15. oktober

Harald Sleveland frå Helleland Sau og Geit ynskte velkommen. Dei to lokallaga i Egersund kommune og faglaga i kommunen samarbeider godt.

Johan Aakre, Dalane sin representant i Næringsregion Stavanger, kom i staden for ordføraren og snakka litt om kommunen. Han framheva haustmarken i Egersund der Sau og Geit har markert seg.

Opprop ved Håvard Helgeland: 16 lokallag mangla representant.

«Korleis skape ein levande organisasjon?» Mona Evjen frå comona.no var foredragshaldar på fredag. Ho snakka om motivasjon, mål, menneskekunnskap, kommunikasjon, vegen vidare. Det var mykje inspirasjon og emnar til ettertanke, med gruppearbeid og nye måtar å kommunisera på.

Bondelaget i Rogaland, v/nestleiar Kjell Andreas Heskestad. Opptatt av kulturlandskapet, der sauene er ein viktig landskapspleiar. Importvern er utfordrande. Rogaland Bondelag har hatt medlemsauke i det siste.

Bonde- og Småbrukarlaget i Rogaland, v/nestleiar Torbjørn Norland. Utnytting av ressursane, beite, kor mykje før hentar me i utmarka? Han er med i forhandlingsutvalet til jordbruksforhandlingane. Han orienterte om nye teljedatoar og søknadsfristar.

Informasjon av leiar i RSG, Bjørn Høyland. Endring i styret, Jon Arvid Vassbø har trekt seg, Iren Vestersjø Hidle blir fast i styret, og Kjell Åge Torsen rykker opp som 1. vara.

Bjørn ivrar for at RSG skal vera ein levande organisasjon. Korleis rekrutterta unge bønder i lokallag og få dei med på Fjelldagane? Samling for «unge og nye bønder» i regionane, med start neste haust. Korleis går ein fram ved samanslåing av lokallag?

«Tjålandmodellen» for lammetilskott, Magnus hadde rett, og har gjort ein kjempejobb. Me trur saken er tapt og avsluttar vidare arbeid med den. Rovdyr er eit problem i Suldal og Sauda. Ørn er eit aukande problem fleire stader.

Blåsjøvegen, RSG jobbar for å få nøkkelen til bom, for å få heim sauene om hausten frå uleigde områder.

Innspel: Møte på Øksnevad med invitasjon av elever, familiearrangement, invitere folk med på møta, bastante meininger - må vera sterkt som ung for å ta ordet. Saknar lammekjøt i butikk, må snakka om marknaden.

Kåring v/ Arnhild Skjørestad. Det er viktig å ha respekt for regelverket, men dei nye kåring-

reglane skapar diskusjon. Dispensasjon er ein muligkeit, ikkje ein rettigheit. Ønske om at nabo-lokallag har kåring på forskjellige dagar.

Småraselaga hadde møte med Lars Erik Wallin. Det var eit godt møte med konstruktiv diskusjon, der småraselaga fekk leggja fram sine synspunkt.

Innspel: Ullmengde er fjerna pga lite samsvar mellom dommar og ullstasjon, kåring av for små lam, rett å bruka indeksane, brukseigenskapar skal gje ein lettdreven sau, går seg til etter kvart, kåringsreglane må bli klar i god tid før kåringane startar.

Lokallag og vereringane sin time: Fleire lag sa at det er dårlig oppmøte og vanskeleg å få med nye og unge. Viktig med forskjellige arrangement som famnar breddt. Samarbeid med flaglaga og for eksempel «Marken». Kåringsjå skapar engasjement og godt miljø, men nokon føretrekker heimakåring. Fjøsmøte fenger unge bønder. Nokon lokallag har facebook-side som fungerer godt. Små lag bør slå seg saman med nabolaget. Må unngå å leggja leiarmøte og årsmøte til haust- eller vinterferie.

Dei fleste vereringane har godt sal av indeksverer. Følgjer satsane til NSG. Fleire ringar har unge, ivrige medlemmar, mens nokon har utfordringar med å få med nye folk. Ringane veljar verer ut frå indeksane, ser lite på dommarpoeng. Vanskeleg med to rasar, med tanke på kjøp av ver, som medlem i ring.

Lars Erik Wallin, NSG-«MIN SIDE»

Medlemmane må senda inn mail-adresse for å få passord. Styret i lokallaga kan logge inn å sjå på medlemslistene, tal sau, om kontingent er betalt, osv. Bra informasjon.

Oppsummering:

Bra tema på leiarmøta, sakna litt fagstoff, må jobba for å få med ungdommen. Alle er like viktige, store og små, enten dei driv med avl eller ikkje.

Dere kan nå også finne oss på facebook

Rogaland Sau og Geit

Closed Group

Join this group to see the discussion, post and comment.

+ Join Group

Members (102)

Admins

Iren
Vestersjø
Hidle

Other Members

Arnhild Skjørstad	Jan-Tore Brattebø	Camilla Lid Vihovde	Nils Ivar Sundfør	Vidar Forgard	Tone Gjedrem
Tore Fuglestadvåg	Enok-Mikael Rege	Bente Gro Milwertz Slettøbø	Åse Bente Sinnes	Tor Gaute Eikeland	Tonje Nærland Kloster
Aud Jorunn Lima	Oddbjørn Ueland	Bjarte Vigre	Odd Undheim	Lars Bratland	Kirsten Åvendal
Geir Egil Rørtveit	Hallvard Veen	Gro Håland	Gudny Vatland	Ivar Mellermestrand	Tor-Bjørn Sinnes

MEMBERS

102 Members

CREATE NEW GROUPS

Groups make it easier than ever to share with friends, family and teammates.

Create Group

MORE WAYS TO CREATE

Friends Who Like TV 2 Hockey

Get Started

Dalane Vi Skole Fri

SUGGESTED GROUPS

See All

Kjøp - Salg - JÆREN

31 friends · 21,132 members

Border Collie Norge

4,910 members

+ Join

LOKALLAGSLEDERE 2016

Lokallag	Leiar	Telofon	Adresse	Postnr. Sted	Lagets e-post
Bjerkheim	Hallvard Veen	99237481	Gloppedalsv. 1661	4389 Vikeså	hallvard@veengard.no
Bøkn	Geir Aksdal	90954910	Vågavegen 74	5561 Bøkn	geiraks@online.no
Eigersund	Jan Helge Havso	97191459	Heggdalsvg. 335	4372 Egersund	janhb@uniar.no
Finnøy	Gaute Hallesland	99490548		4160 Finnoy	gaute@besbynett.no
Forsand	Roar Larsen	40008753	Kleppavegen 122	4110 Forsand	roar@systrandbien.no
Gjesdal	Erik Ravndal	90092233	Hauganorkvegen 59	4330 Ålgård	er-mu@online.no
Halsnøy	Anne Skarveit	92689561		4182 Skarveit	skarveitannm@hotmail.com
Helleland	Harald Sleveland	481199374	Sleivlandsvn. 88	4373 Egersund	ann.slevland@hotmail.com
Hjelmeland	Harald Krokedal	95228211	Kleppa 11	4130 Hjelmeland	h.krokedal@gmail.com
Jøsenfjord	Odd Gunnar Hauge	98283018	Hauge	4134 Løsenfjord	helena.hauge@gmail.com
Karmøy	Dagfinn Knutsen	90790639	Hennestøgen 79	4272 Sande	daffy73@live.no
Klepp	Einar Svæla	94862566	Undheimsvegen 884	4342 Undheim	einar.svæla@rogfk.no
Kvitsøy	Henrik Håland	92656943		4180 Kvitsøy	kvitsøy_lokallag@virumgeit.no
Lind	Knut Thunheim	92418701	Skei 19	4460 Moi	knut.thunheim@elabb.no
Nedstrand	Magnar Helgeland	93648911	Maurland	5560 Nedstrand	magnarheliaedahl@gmail.no
Nærbø	Bjarte Vigre	99896453	Vigre 54	4365 Nærø	b-viger@online.no
Rennesøy og Mosterøy	Kjell Åge Tøren	97512814	Osthusvikn. 22	4150 Rennesøy	kjell.toren@hyse.net
Sandeid	Harald Hustoft	90965217	Forehaugvegen 24	5585 Sandeid	linhaland@hotmail.com
Sandnes	Stian Espedal	97958151	Toppmæsveien 20	4328 Sandnes	stian.espedal@norrtura.no
Sanda	Dagfinn Birkeland	91383059	Mosbakka	4208 Saudasjøen	dagfinn@mosebakka.no
Skjold	Hanne Lundal	93088345	Vikevegen 121	5574 Skjold	hanne.lundal@gmail.com
Skåre	Anne Froystad	98018252	Forlandsveien 39	5514 Haugesund	harald-p@virix.no
Sokndal og Heskstad	Gunnar Vatland	95734929	Varland	4380 Hauge i Dalane	gunnarvatland@hotmail.com
Strand	Knut Ola Voster	41686296	Ryfylkevegen 2585	4120 Tau	rov@gmc.no
Suldal	Sveinung Havrevoll	52794577		4237 Suldalosen	subhavre@gmail.com
Sørfjæren	Hanne-Elise Lindal	41567044	Lindal 71	4365 Nærø	hanne-elise@lindal.name
Tine	Livar Nedrebø	91623383	Hoylandsvegen 156	4347 Lye	livarnedre@gmail.com
Tysvær	Jostein Harbo	522776016	Skjoldstraumenvegen	5567 Skjoldstraumen	bileth@online.no
Vats	Frode Grindheim	97023520	Stokkadalsvegen 126	5578 Nedre Vats	frode-grindheim@hotmail.com
Vikedal og Imsland	Gunnleiv Nybø	90769423	Vågfossvegen 56	5583 Vikedal	aslaug@nybnu.com
Ølen	Cecilie Tonnesen	94276775	Nygårdsvegen 29	5584 Bioa	cicci124@hotmail.com
Årdal	Karstein Sie	98245534	Sedberg	4137 Årdal i Ryfylke	ardal.rl.lokallag@saugegit.no

Fjøssystemers Appetittfôrkasse

– en revolusjon av Islandshekken

Fjøssystemers Appetittfôrkasse med lammesikker front
er i kombinasjon med vår kraftfôrutasjon smart fôring!

Kraftfôrutasjonen har automatisk opptrapping og du kan følge fôringen på nett.

Fjøssystemers Appetittfôrkasse med lammesikker front

Egenutviklet fôrkasse til sau for rasjonell tildeling av grovfôr etter appetitt.

- Har 20 eteplasser med lammesikker front
- Fôrkassa er enkel i bruk og krever ingen regulering

www.fjossystemer.no

FJØSSYSTEMER
Bonden og dyrenes førstevalg

Øst
2634 Fåvang
Tlf. 61 28 35 00
ost@fjossystemer.no

Sør
3178 Våle
Tlf. 33 30 69 61
sor@fjossystemer.no

Vest
4365 Nærø
Tlf. 51 43 39 60
vest@fjossystemer.no

Nordvest
6770 Nordfjordeid
Tlf. 57 86 25 05
nordvest@fjossystemer.no

Midt
7473 Trondheim
Tlf. 72 89 41 00
midt@fjossystemer.no

Bygg
2634 Fåvang
Tlf. 61 28 35 00
bygg@fjossystemer.no

Bankmøte på gården?

DISTRIKTSSJEF SØRVEST
Peder Skåre

Tlf 911 01 528
peder.skare@landkreditbank.no

Planlegger du investeringer på gården?

Kontakt Peder og gjør avtale om en bankprat! Vi har spesialkompetanse på landbruksfinansiering og blant markedets beste betingelser på driftskreditt.

Les mer på Landkreditbank.no
eller snakk med oss på 815 52 245

 Landkredit Bank
Sunt bankvett

**TILLEGGSFOR TIL ALL SAU
OG
DET BESTE FORINGS ALTERNATIVET TIL
UTEGANGERSAU
FRA RUMENCO**

DALANE INNKJØPSLAG SA
4376 Helleland   tlf: 51497197   mail:dalane-i@online.no

Vi har det meste rimelegare enn dei fleste!

Klippeutstyr

Stort utval av hengemaskiner, handklippe-maskiner, knivar, kammar m.m.

Drikkeutstyr for sjølvmontering

Vi har alt du treng for montering av drikkeutstyr til husdyr. Mange modellar drikkekar, stål- og plastrør, røyrdeler m.m.

Aktuelt til lammainga

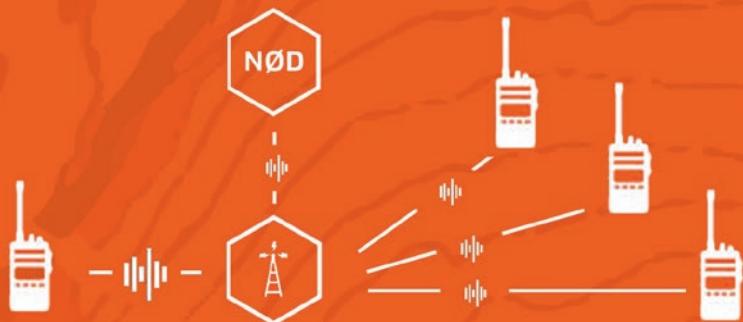
Mjølkepumpe for sau og geit. Enkel i bruk.
Råmjølkerstatning - reddar tusenvis av lam.
Lammebar - med 5 eller 10 smokkar monterte oppe.
Størrelse 20 til 65 liter.

Halsreimar - Grimer - Kjetting

**a
n
s**
Nessemaskin
Sjøarsv. 5, 6899 Balestrand, Tlf. 57 69 48 00
www.nessemaskin.no

SRadioen - VHF-sambandet med god dekning og sikkerhet!

Dyresankere og andre som ferdes/arbeider i utmark vet at flere områder i norsk natur ikke dekkes av tradisjonelt mobilsamband. SRadioen gir deg god kommunikasjon via et nett av basestasjoner og sikkerhet via tilknyttede vaktcentraler. Et effektivt VHF-samband der alle hører alle!

Kontakt oss for nærmere informasjon om sambandet!

SRADIOEN

VHF-SAMBAND FOR AKTIVE BRUKERE I NORSK NATUR

www.sradioen.no post@sradioen.no tlf: 22 05 47 05

KVALITET PÅ HJUL

HOS EIKSENTERET

Ta kontakt for
et godt tilbud!

MF 6718 SL

MARKEDETS STERKESTE
4-SYLINDREDE TRAKTOR!
200 HK!

- 4,9 liter ACO-Power, 4 cylindret motor
- 140-200 Hk
- Dyna 4, Dyna 6, Dyna VT transmisjon
- Alle valgmuligheter for utstyr, f.eks. autoguide

FENDT 500-SERIE

- Ny Tier 4 motor med turbo/intercooler, SCR og CSF teknologi fra 131 til 169 hk mакseffekt og dreiemoment fra 550 til 687 Nm
- Vario trinnløs transmisjon og TMS, 50 km/t med redusert motorturtall
- Ny Variotronic berøringsterminal
- VisioPlus førerhus med førerhusfjæring
- Lastkjennende hydraulikk og elektroniske spoleventiler på krysspak.

Eiksenteret
Haugesund

Frakkagjerdvn. 100
Tlf. 52 75 44 44

Eiksenteret
Klepp

Rogneveien 2
Tlf. 51 78 83 80

EIK
SENTERET

eiksenteret.no

**BLS BRYNE
LANDBRUKSSERVICE A/S**

ÅPEN DAG

LAMMESESONGEN 2017

Bryne Landbrukservice AS inviterer til

SAUEDAG lørdag 25.februar 2017

KI 9.00-16.00 i butikken på Hålandsveien 31, Bryne

Rabatter på rekvisita, lettgrinder og utstyr til
lammesesongen.

Tilbud på fôringssautomater til lam

Benytt anledningen til å få/bestille det dere trenger til
sesongen.

Spesialpriser denne dagen!

Enkel servering

LAMMEGODT

Produsert på
melkeråvarer fra TINE

LacTek

Fôringssautomat til lam

FarmCam

Video overvåking.
Opp til 4 kameraer!

Bryne Landbrukservice AS

P.B 284-4349 Bryne
Hålandsveien 31,
4344 Bryne
www.blas-as.no
51 77 07 00
post@blas-as.no

FRAMTIDENS BØNDER PÅ NETT

SAUEKONTROLLEN

- Lansomfattende husdyrkontroll for saueprodusenter
- Ny webløsning for ulike nettlesere, nettbrøtt og mobil
- App til bruk i fjøset og på beite uten netttilgang
- Enkel registrering og nyttige rapporter

Blir du med på laget?

Meld deg inn i dag, så får du en gratis t-skjorte.

For mer informasjon, se [animalia.no/husdyrproduksjon /Saukontrolle](http://animalia.no/husdyrproduksjon/Saukontrolle)

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU)
Seksjon for småforskning og husdyrhelse,
Kyrkjevegen 332-334, Høyland, Sandnes

- Forsker på sykdommer og helse på småfe.
- Tilbyr blodprøver og forskjellige undersøkelser i flokken i samråd med lokale veterinærer.
- Undersøker sjuke eller døde småfe, etter henvisning fra lokal veterinær.
- Har undervisning av veterinærstudenter i 6. -11. semester.
- Gratis obduksjon i undervisningsperioden på våren (se detaljer i dagspressen).

NMBU Veterinærhøgskolen
Tlf 67 23 29 00
sandsmafe@nmbu.no

Nytt fra Prima

2016 sesongen har vel for oss alle vært utfordrende med sen vår, dårlig sommerbeite og krevende sluttforing. Men tross dette har resultatene på slakt vært gode, Jæren Smak lam har hatt en økning på 5% i forhold til 2015. Dette viser hvor dyktige og gode dere sauebønder er til å ta utfordringer uten at den gode kvaliteter forandrer seg.

Gjennomsnittlig slaktevekt 2016 ble 20,5 kg, 1 kg mindre enn 2015. Vi hadde godt salg av lam generelt og veldig godt salg på Jæren Smak lam. 6000 Jæren Smak lam ble levert fra dere og 6000 ble solgt med veldig gode tilbakemeldinger. Det er faktisk signalisert en etterspørsel på ca 10 000 lam for 2017.

2017 blir et spennende år. Det er mye snakk om overproduksjon og hvordan en kan løse dette. Ved overproduksjon stenges det for import, noe som kan gi muligheter for økt omsetning av norske lam. Det gjelder å gripe sjansen!

Vi vil i 2017 arbeide for å opprettholde økonomien til sauebonden, men vi må samarbeide. Lam som er etterspurt i markedet (rett vekt, klasse og fett) klarer vi å ta ut en merpris på ved salg, noe som selvfølgelig gir bonden merbetaling.

Takk for et godt samarbeid i 2016, vi ser fram til et spennende år i 2017!

Mvh Leif Håkon Korsbø

BONDEVENNEN

Best på landbruk

Bondevennen er eit redaksjonelt fritt blad

- tufta på samvirket sine idear
- lite og hendig format
- 40 nummer i året

*Bli abonnent du óg
– då har du
fullt oversyn!*

Fagtur med Rogaland Sau og Geit 4.-7.august 2016, Skei i Jølster

RSG sin årlege tur gjekk dette året til Skei i Jølster. Framkomstmiddel var buss og bil

Ola Søgnesand var guide på fotturen opp Lundeskaret og innover til Marabreen, på kanten av Jostedalsbreen. Dette er ferdsselsveg tilbake i tid fra Jølster til Fjærland.

Busstur rundt Jølster- vatnet med stopp på Eikås Galleriet og Astrup Tunet med lokale guider, var også ei flott oppleving. Tilbakemeldinger var at alle var fornøyd med dagen

Neste dag var det gårdsbesøk med ulike produksjoner og næringsvirksomhet, Arve Kjell Sunde som driv med ku og sau, Hilde og Ragnvald Søgnesand driv med geit og lefsebakeri og Kandal Kjøtt, familiebedrift som driv med foredling av geit og kje.

Leier i Sogn og Fjordane Sau og Geit, Ragnhild Sæle, var med på festmiddagen om kvelden og fortalte engasjert om laget deira og jordbruksret i fylket. Ragnhild er også varaordfører i NSG.

Fjelldagane vart avslutta med innlegg frå sponsorene som er Fatland, Felleskjøpet, Fiskå Mølle og Nortura. Takk!

Trådløs sanking

ProHunt® Advanced *

- Robust og enkelt å bruke
- Bluetooth™ som standard
- Markedets største standardbatteri
- Vannrett i henhold til IP67
- Hviskemodus

**PRIS
2995,-**

ProHunt® Compact

Norges mest populære jaktradio!

- Lang batteritid
- Alle relevante jakt og sikringskanaler
- 5 års garanti
- IP-67

**KANON
PRIS
1990,-**

"Bæ-a-a-a-de
dekning med Icom!"

A COMPANY IN THE VHF GROUP

www.wireless.no

GÅ IKKE GLIPP AV VART
TILBEHØR UTVIKLET FOR
JAKT, HØY KVALITET OG
VANNMOTSTAND.

Alla priser er inkludert moms og gjelder så langt lageret rekker.

ICOMS JAKTSORTIMENT FINNER DU HOS VÅRE
GODKJENTE JAKTFORHANDLERE. BESØK WWW.
WIRELESS.NO ELLER RING 21 55 56 00 FOR NÆR-
MESTE FORHANDLER.

Dette oppnådde vi sesongen 2016

- 37 600 fleire lam i september
- 4 900 færre sau/lam med hygienetrekk
- 4 200 færre lam med fett-trekk
- 29 000 fleire Stjernelam
- Lam som gir råstoff til Norges beste pinnekjøtt!
- Auka forbrukersalg med 3% eller 130 tonn

Nortura
bondens selskap

FORMEL Sau Ekstra gir økt lammetilvekst

FORMEL

Toppkraftfôr til sau fra februar til beiteslipp

Vi har styrket proteinkvaliteten for å sikre optimal tilvekst og helse for sau og lam.

FORMEL Sau Ekstra har gunstige og unike egenskaper:

- Et svært smakelig fôr med høyt innhold av energi og protein
- Høyt innhold av E-vitamin
- Høyt innhold av Metionin (svovelholdig aminosyre)
- Passer til de fleste typer grovfôr
- Stimulerer til økt mjølkeproduksjon

Resultatet blir større og tidligere slaktemodne lam og dermed økt lønnsomhet for deg som produsent!

Har du spørsmål om føring av sau og lam, ta kontakt med en av våre konsulenter.

FK BUTIKKEN i Rogaland/Agder

HER FINNER DU OSS!

ROGALAND

BRYNE	TLF. 48 01 08 78
HAUGESUND	TLF. 52 70 54 70
KLEPP	ÅPNER MARS 2017
SANDNES	TLF. 47 80 11 80
STAVANGER	TLF. 90 29 50 54
VARHAUG	TLF. 51 77 14 70
VIKESÅ	TLF. 51 45 12 12
ÅRDAL	TLF. 51 75 42 30
EGERSUND	TLF. 48 02 29 00

HORDALAND

ETNE	TLF. 53 77 11 30
KVINNHERAD	TLF. 99 38 48 70
STORD	TLF. 53 40 09 00

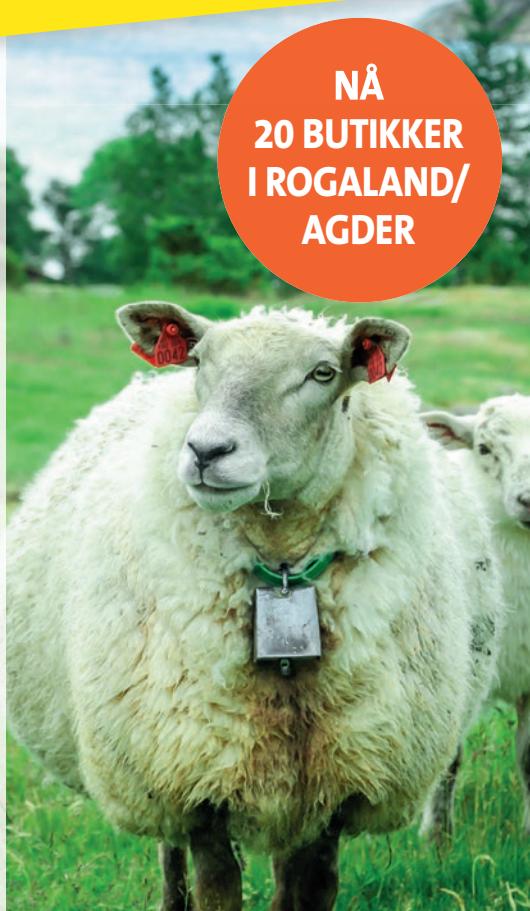
VEST-AGDER

FLEkkefjord	TLF. 38 32 68 40
LYNGDAL	TLF. 38 33 10 70
MANDAL	TLF. 38 27 29 70
KRISTIANSAND, 2 BUTIKKER:	
RIGETJØNN	TLF. 38 05 67 20
SØRLANDSPARKEN	TLF. 90 94 70 00

AUST-AGDER

EVJE	TLF. 99 33 36 33
GRIMSTAD	TLF. 47 61 04 00
TVEDESTRAND	TLF. 37 16 69 25

NÅ
20 BUTIKKER
I ROGALAND/
AGDER

butikken

fkra.no/fkbutikken

FORSIKRING FOR LANDBRUKET - LITT BEDRE, LITT NÆRMERE

Flytt forsikringene dine til oss - vi kjenner nærmiljøet ditt og landbruket godt.
Hos SpareBank 1 SR-Bank får du alt du trenger for å sikre verdiene på gården.

Kom innom for en hyggelig prat og få et godt tilbud på forsikring.
Kontakt ein av våre landbruksespesialister på tlf 02008.

SpareBank
SR-BANK

www.sr-bank.no

ÅLGÅRD LANDBRUKSSENTER

Kvalitet, kunnskap, service og trygghet

Vi kan tilby et brett utvalg av utstyr til sau og storfe

- Vekter
- Grinder
- Forhekker
- Kraftforautomater
- Behandlingsbokser

Importør av

Ålgård landbrukssenter

Ålgårdsslåtten 2a

4330 Ålgård

Tlf: 51 61 19 40

www.a-k.no

Åpningstider

Man-ons, fre 8-16

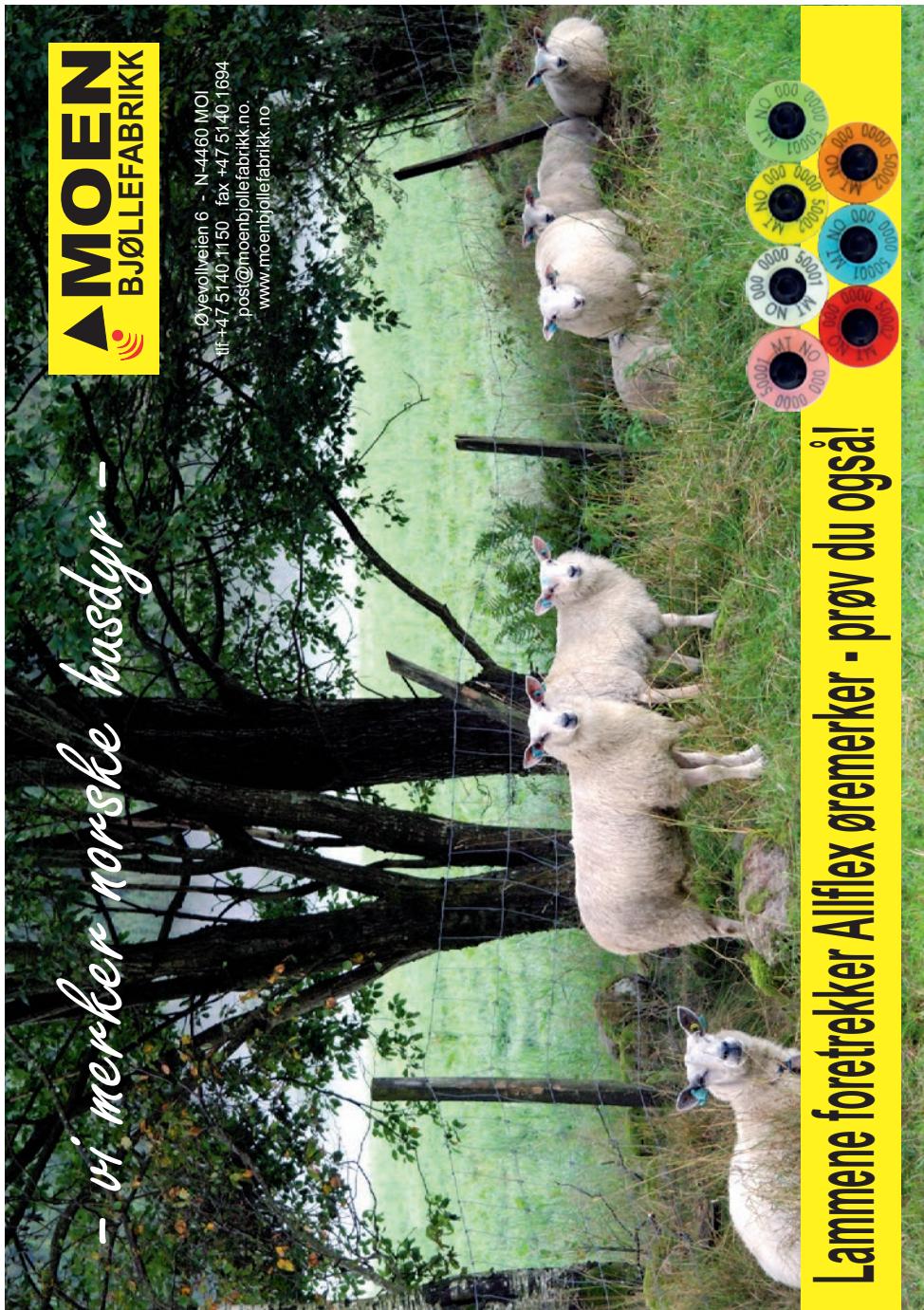
Tors 8-19

Lør 9-14

Øyevollveien 6 - N-4460 MOI
tlf +47 5140 1150 fax +47 5140 1694
post@moenbjollefabrikk.no
www.moenbjollefabrikk.no

– vi merker norske husdyr –

Lammene foretrekker Allflex øremærker • prøv du også!

KÅRING 2016

Dette året blei kåringsreglane endra og det var delte meininger om dette er bra eller ikkje. Dømming av brukseigenskapar er litt annleis enn dømming av kropp, reknar med at det vil gå seg til etter kvart. Dei viktigaste eigenskapane som dommarane ser etter på brukseigenskapar er: Krysset skal vera langt, brent og hellande, beinbygninga skal vera spe, lammet skal vera høgstilt og ikkje ha lause bøger. Det skal leggjast vekt på eksteriøre trekk som har betydning for søye og lam i forbindelse med lamming.

Eg har ei oppfordring til lokallaga når det gjeld tidspunkt for kåringane. Dei kåringssjåa som er i nærleiken av kvarandre bør klara å velja kvar si helg. Då blir det mykje lettare å fordele dommarane. Der det er kåring saman med ein marknad eller liknande, skal vi sjølv sagt leggja til rette for at det lar seg gjere. Mange folk ynskjer å dra til fleire kåringssjå, men då må dei ikkje kollidera.

Takk for ein god kåringshaust, og lykke til med avlsarbeidet.

*Arnhild Skjørestad
Kåringsansvarleg i Rogaland*

Lever ulla til Nortura/ Norilia og bidra til norsk ull og din fremtid!

Foto: Gertje Ringdal

- for livskraftige dyr med god tilvekst.

Truleg det beste

Sortimentet til sau

Fiskå Mølle sitt sortiment gir full dekning av protein, energi, vitamin og mineral.

SAUEFØR	SAU/LAM APPETITT	SAU/LAM APPETITT	SAU/LAM APPETITT
TOPLAC SAU	<ul style="list-style-type: none"> Høg konserasjon av AAT, PBV og energi. Høg tilvekst på lamma. Tilsett ekstra E-vitamin for meir livskraftig lam. 	<ul style="list-style-type: none"> Høgt proteininnhold for god lammetilvekst Tilpassa fiberinnhald for god vomfunksjon. Optinatt val dersom innfeiring etter lamming oversig 3 veker. 	<p>Etter paning til ca 1 1 mnd for lamming mind for lamming</p> <p>Kraftfôr til sau og livlam</p>
SAUEFØR DREKTIG	<ul style="list-style-type: none"> Vitamin- og mineralrikt Organiskselen og masse vitamin E. 3-5 netto dekkjer behovet ved middels surfôr. 	<ul style="list-style-type: none"> Fiber- og proteinrikt. *'All-round' kraftfôr til alle sesongar. Fungerer svært godt i kraftfôrautomatar. 	<p>Sau/Lam Appetitt</p> <p>Kraftfôr til kopplam og slakklam</p> <p>TOPLUCK Sau Salslikkestein til sau og livlam</p>
		<p>Prem. Drekktig Sau TOPLUCK Sau Salslikkestein</p>	<p>Sau/Lam Appetitt</p> <p>Sau/Lam Appetitt</p> <p>TOPLUCK Sau Salslikkestein</p>

FISKÅ MØLLE AS
Tlf. 51 74 33 00

**FISKÅ MØLLE
TRØNDELAG**
Tlf. 73 85 90 60

**FISKÅ MØLLE
FLISA**
Tlf. 62 95 54 44

Fiskå Mølle

Vår nye kranbil er laget for høye svev og tunge løft, og kan løfte en fullvoksen okse på 25 meters arm!

Butikken med det største utvalet

ME FORHANDLAR:

- Husqvarna-produkt
- New Holland
traktor/redskap
- Case IH traktor/redskap
- Can-am ATV
- Lynx Snøscooter
- Hobby-/fritidsartiklar

Møgedal Mek. Verkstad as

SANDSVEGEN 261, 4230 Sand – Tlf. 52 79 25 30 – www.mogedal.no

Høgste nye indeksverer i Rogaland 2016

SPÆLVERER:

Kåringssnr:	Navn	O-ind	Slakt	Kjøtt	Feitt	Mor Vår	Mor Slakt	Antal Lam	Alar	Ring
201540100	Ramp ull	132	122	116	77	136	117	128	Vilhelm Bue	126
201540099		128	126	122	120	125	117	101	Vilhelm Bue	126
201541026	Heppski	128	125	125	112	125	118	93	Bernt S Undheim	137
201541026	Heppski	128	125	125	112	125	118	93	Bernt S Undheim	137
201541858		128	135	117	122	124	115	99	Magnar Helgeland	127
201541830	Gabri Hep	126	123	112	116	130	121	96	Heidi og Kato sinnes	126

KJØTTSAU-VERER:

Kåringssnr:	Navn	O-ind	Slakt	Kjøtt	Feitt	Mor Vår	Mor Slakt	Antal Lam	Alar	Ring
201541877	Lysekjøtte	134	134	121	123	127	115	103	Torunn og Per J Lyse	127
201540275	Andy	121	116	126	110	114	104	82	Gaute Helleland	122
201540282	Lysen	120	112	135	111	103	100	84	Gaute Helleland	122

PELSSAU-VERER:

Kåringssnr:	Navn	O-ind	Slakt	Kjøtt	Feitt	Mor Vår	Mor Slakt	Antal Lam	Alar	Ring
-------------	------	-------	-------	-------	-------	------------	--------------	--------------	------	------

Det ble ikke gransket pelsværer i 2016

NKS-VERER:

Kåringssnr:	Navn	O-ind	Slakt	Kjøtt	Feitt	Mor Vår	Mor Slakt	Antal Lam	Alar	Ring
201540487	Lemon	146	152	103	124	136	143	110	Lars Nevland	139
201541041	Stasmann	145	158	116	139	131	122	110	Bernt S Undheim	137
201541810		143	155	116	127	135	123	109	Johannes Marvik	127
201540515	Bas	142	144	131	135	133	120	107	Bjørn K Grude	139
201540993	Terje-sjau	142	130	122	149	137	132	110	Terje Mattingdal	137
201540495	Lagune	141	138	128	132	136	124	105	Lars Nevland	139
201540520	Bruse	141	142	118	116	133	135	103	Bjørn K Grude	139
201540566	Stas Skjæv	141	142	123	139	136	122	104	Ove S Skjæveland	121
201540427	Felis	139	138	124	132	130	127	113	Anders Schanche	129
201541870	Stas Lyse	139	135	115	133	139	129	109	Torunn og Per J Lyse	127

**Støtt våre annonsører
– de støtter oss!**

Felleskjøpet Rogaland Agder

Aldri tidlegare har Felleskjøpet Rogaland Agder omsett fleire tonn kraftfør enn i 2016. Det enda med 2703 tonn over 2015, som også var eit rekordår.

Det økonomiske resultatet vil også verte det beste i FKRA si historie. Sjølv om noko av overskotet kjem av salsvinst , så er drifta god og gir eit svært stort bidrag til totalen.

Også eingongsvinstar er komne til gjennom langsigktig og systematisk oppbygging av verdiar.

I 2016 kom vi med ei ny mjølkeerstatning til lam. Pluss Maia vart ein veldig salssuksess og denne vil også i år vere i sal. Det same kjem Pluss Pontus til å vere. I tillegg kjem lammesesongen 2017 til å tilby ei tredje mjølkeerstatning som heiter Pluss Ulla.

Pluss Ulla inneholder mysepulver fra TINE og er produsert i England av same produsent som også produserer Pluss Pontus. Innhaldet av feitt og protein i Pluss Ulla ligg mellom Pluss Maia og Pluss Pontus. Pluss Ulla er utprøvd i Noreg i stor skala og vi har fått gode tilbakemeldingar både på lam og kje.

Bruksanvisning Pluss Ulla

Lamma og kjea som skal førast opp på mjølkeerstatning, må ha fått rikeleg med råmjølk. Minimum 2 dl per kg kroppsfeitt i løpet av første levedøgn, fordelt på fleire føringar. Vi tilrar å gå rett over på mjølkeerstatning etter råmjølksperioden.

Lam: 200 g pulver (ca. 4 dl) blandast med 8 dl vatn, gir ca. 1 liter ferdig blanding. Kje: 150 g pulver (ca. 3 dl) blandast med 8,5 dl vatn, gir ca. 1 liter ferdig blanding. Kontrollveg pulveret for volumvekta kan skifte.

Pluss Ulla kan blandast og givast anten varm (39%) eller kald. Gi varm mjølkeerstatning i starten for at lamma skal lære å drikke. Ved fri tilgang av mjølkeerstatning, kan ho både blandast og givast kald.

Vi tilrar at lamma får friskt vatn, grovfôr og kraftfôr i tillegg til mjølkeerstatning.

Mikromineral- og vitaminbolus til sau

Pluss Bolus Sau kom på marknaden våren 2016. Vi har mange måtar og gi mineral til dyra på. For å lette og sikre mikromineral i tildelinga på beite, er Pluss Bolus Sau eit godt val når det er vanskelig og gi tradisjonelt tilskuddsfôr. Pluss Bolus Sau inneholder mikromineral og vitaminar som vert frigjevne i fire månader etter innlegging i vomma. Pluss Bolus Sau skal berre givast til sau større enn 45 kg. Ved bruk av mineralbolus skal det ikkje givast anna tilskuddsfôr med mikromineral. Pluss Bolus Sau sikrar at dyra får i seg tilrådd mengd. Vi har ein egen applikator som skal brukast ved innlegging av bolusen.

Stavanger 7.01.2016

Ådne Undheim

Takk for samarbeidet i 2016 og Godt nytt år!

Vi liker oss best på travle dager, og det har vært mange slike i året som er gått. En omsetningsvekst på 10% er veldig bra! Vi vokser i alle ledd, på slakting, skjæring og foredling – og vi tar markedsandeler. Dette gir oss som jobber i Fatland mye å henge fingrene i.

Høstsесонen kom godt i gang i løpet av august - og det er viktig for ett godt salg. Selv om mange av oss lurte på hvor sommeren 2016 ble av, var grillmatsesonen fantastisk. Det ser ut til at flere velger lam på grillen, der grillspyd av lam, spareribs av lam og marinerte lammekoteletter var blant alternativene fra Fatland. Hostsesongen var også veldig bra, med enorm etterspørsel etter lam. Aldri før har salget av lammekjøtt gått bedre. Råvarene fra bøndene blir bedre og bedre for hvert år, og det skal bøndene skal ha skryt for. Kundene våre setter dyrevelferd høyt og det er ett sterkt konkurransesfortrinn når bøndene leverer høy kvalitet. Takk til sauebonden!!

Brava Jæren!

«Brava Jæren!» Er navnet på den nye spekematserien utviklet ved Fatland Jæren. Dette er spekemat der blant annet det tradisjonelle fenalåret kommer med mindre salt, men likevel den gode smaken.

Spekematen er laget av lokale råvarer på italiensk vis. «Brava Jæren!» hadde snikpremiere på Gladmatfestivalen i Stavanger 2016, men vil være å finne i butikkene i løpet av første halvår 2017.

Norges beste saueklippere jobber i Fatland

Under årets NM i saueklipping, kunne vi glede oss over tredobbelt Fatland på NM-pallen. Åsmund Kringeland er årets Norgesmester i saueklipping. De sju siste årene har 34-åringen fra Tysvær vært i Norgestoppen og kvalifisert seg til NM-finalen. Seks ganger har han stått på pallen uten å gå helt til topps, ikke før i 2016. Inge Morten Tronstad (Fatland Ølen) og Kjetil Torland (Fatland Jæren) inntok resten av premiepallen. At Norges beste saueklippere jobber i Fatland, er det dermed ingen tvil om. Sauekliperne mener det er mengdetreningen på slakteriene i høstsесонen som gir det gode grunnlaget inn mot mesterskapene.

Imponert minister åpnet nye Fatland Ølen

En imponert landbruks- og matminister J G Dale åpnet i august det topp moderne produksjonsanlegget i Ølen. Investeringen og utbyggingen på 12 000 kvadratmeter rommer blant annet nytt mottaksfjøs for sau med 6 nye klippeplasser og ullavdeling.

Smart å bruke e-øremerker

Fatland er et moderne slakteri og vi har tatt i bruk moderne teknologi på våre slakterier for å være mest mulig effektive og konkurransedyktige. Det ligger en stor gevinst i å utnytte potensialet i elektronisk merking, og vi ber alle våre sauebønder bli med på denne satsingen. Vi minner også om viktigheten av å merke innkjøpte dyr med e-merke, for å få oppgjør for rett dyr!

I dag dekker Fatland ekstraskostnaden ved elektronisk merke, ved å gi 70 øre ekstra pr/kg.

Sauekontrollen og rådgiving

Sauekontrollen gir deg den kunnskap du trenger om dyrenes helsestatus, tilvekst og slaktekvalitet, i tillegg til kontroll på produksjonsresultater og beitebruk. Fatland har også i 2016 hatt en god økning i medlemsmassen i sauekontrollen og vi gleder oss over at flere og flere ser nytten av kontrollen! Vi ønsker at alle våre medlemmer får en god start, og hjelper nye godt i gang.

Ta kontakt med oss, vi ønsker å ha den gode kontakten med alle våre leverandører!

I 2017 er det 125 år siden Rasmus Fatland så muligheten til å skaffe seg ekstra inntekt ved å slakte for bøndene i Vikedal og omegn. I dag er bedriften en stor nasjonal leverandør av norske kjøttvarer, men verdiene i bedriften er de samme den dag i dag. Vi er stolte av arbeidsplassen vår og jubileumsåret 2017.

Hilde Håland og Berit Pettersen, Fatland

Sauebøndene tar ansvar!

Godt Nyttår og takk for samarbeidet i 2016

Vi gikk inn i årets lammesong med 1400 tonn sau/lam på reguleringslager og en prognose som spådde at dette lageret skulle øke ytterligere med 1700 tonn.

Takket være sauebonden som tar ansvar, og reagerer på markedssignalene har vi oppnådd dette:

- større andel lam tidlig i sesongen, spesielt i september
- mindre andel store lam
- færre lam med fett-trekk og hygiene trekk

Det er vanskelig å beregne den totale effekten av tiltakene, men hvis en ser på landet totalt, så er effekten av lavere middelvikt på lam i 2016 i forhold til 2015, ca 750 tonn redusert overproduksjon. Dette er betydelige mengder, takket være sauebondens dugnadsinnsats.

Ser vi på Rogaland som helhet, så har slaktevekten på lam gått ned med hele 1,1 kg til 18,2 kg i 2016. Likevel holder klassen seg godt oppe. Et middels lam i Rogaland fikk i 2016 klasse R (8,07, - 0,16 i forhold til 2015). Rogaland var som vanlig ett av fylkene landet med høyest andel Stjernelam. 80,8 % av alle Nortura-lam fra Rogaland fikk Stjernelam-tillegg, likt med 2015, mens andelen lam som fikk Gourmetlam-tillegg økte med 3,6% til 64,4 %. Dette viser at kvaliteten er på topp selv om det har vært utfordringer gjennom året.

Landet sett under ett, så vi veldig godt fornøyd med tilførslene i året sesong, både når det gjelder tidspunkt når lamma kom til slakting og kvaliteten som er levert. Dette viser nok en gang at Nortura-sauebøndene reagerer på markedssignal.

Stjernelam-kampen

Vest-Agder (83,5 % Stjernelam) måtte se seg slått av Troms (84,2 % Stjernelam) i Stjernelam-kampen sesongen 2016. Buskerud fikk tredjelassen med 82,7 % Stjernelam. Vi gratulerer til Troms! Hele 8 fylker hadde mer enn 80 % Stjernelam i sesongen 2016.

Ser vi på andelen Stjernelam i ulike kommuner i Rogaland i 2016, så er Kvitsøy på topp med 88,79 %, ikke lett å slå denne gjengen! På 2. plass kommer Bjerkreim med 86,12 % og Time kapret 3. plassen med 83,60 %, framfor Sandnes med 83,46%. Gratulerer!

Hvordan går det med salget?

Gode tilførsler tidlig i sesongen og godt samarbeid i hele verdikjeden, gjør at Nortura har økt salget gjennom dagligvare, storkjøkken og restaurant markedet med 3 % eller 130 tonn, foredra sau og lam i år. Ferskvare salget har en økning på hele 8,3%. Det er en god indikator på at vi lykkes godt med salget i sesongen, til tross for at er lengre mellom de store «sjoktilbudene» på færskalkkjøtt.

Dessverre er det en betydelig nedgang i salget på helt slakt til industrikundene våre. Industrikunder er konkurrerende bedrifter som f.eks. Fatland, Nordfjord, Furuset og andre slakteri- og kjøttforedlingsbedrifter.

At Fatland og de fleste aktører i Norges kjøper slakt og stykningsdeler fra Nortura er nemlig helt normalt. Nortura har en høyere markedsandel i tilførselsmarkedet enn i sluttmarkedet, mens det er motsatt for de fleste av våre konkurrerende slakterier. Det at Nortura faktisk klarer å opprettholde en høy markedsandel i tilførselsmarkedet er viktig for alle kjøttprodusenter. Det gir Nortura styrke i markedet til å løfte prisene på vegne av bonden. Det gir også den nødvendig tyngden for å kunne gjennomføre markedsreguleringen på en effektiv måte. Dette tjener alle landets sauebønder på.

Alle må jobbe sammen for å øke salget

Vi er i en krevende markedssituasjon på sau/lam, det er det ikke tvil om. Sauebøndene har tatt ansvar. Nå er det viktig at både Nortura og KLF (Fatland, Nordfjord, Furuset osv.) står sammen om å redusere overproduksjonen.

Vi må gjøre lammet til et helårsprodukt, samtidig som vi må utnytte sesongene enda bedre. Dette har høyeste prioritet hos Nortura om dagen. Produktutvikling og ikke minst jobben med å få til gode avtaler med kjedene er avgjørende for å lykkes.

Greier vi å få alle nordmenn til å spise to ekstra måltider med sau/lam i året, betyr det 1 500 kg økt salg. Så enkelt og så vanskelig er det.

Saukontrollen blir stadig bedre

Saukontrollen utvikles stadig, og er en god investering for å få bedre økonomi i saueholdet.

Saukontrollen har også app, hvis du ønsker å bruke det. Ta kontakt med Nortura sine saukontroll-registratorer:

Marie Fuglestad	tlf. 92 25 03 96	E-post: marie.fuglestad@lyse.net
Olav T. Bø	tlf. 99 24 91 11	E-post: olavboe@online.no
Øystein Bjelland	tlf. 99 25 64 58	E-post: oystein.bjelland@nortura.no
Karluf Håkull	tlf. 97 16 55 37	E-post: karluf.hakkull@nortura.no

Til slutt vil vi ønske dere lykke til med lammingsa. Grunnlaget for årets produksjon er lagt. Gi lammene en god start, da er mye av jobben gjort. Store fine lam om våren gir store fine lam om høsten.

Takk til RSG for godt samarbeid i 2016.

*Hilsen Siri Kvam Haugland
Tilførselsleder småfe Nortura Forus og Sandeid.*

Kontaktliste vereringar og andre raselag

Verering:	Kontaktperson:	Telefon:	Adresse:	E-post:
Bjerkreim	Ola Audun Svela	98011322	4387 Bjerkreim	
Dalbuen	Kari Melhus	94033554	4376 Helleland	k-melhus@frisurf.no
Finnøy	Gaute Halleland	99490548	4160 Finnøy	gaute@hesbynett.no
Gjesdal	Erik T Ravndal	90092233	4150 Ålgård	er-rav@online.ino
Haugaland NKS ring	Per Johan Lyse	47026006	5576 Nedstrand	pejl@online.no
Ryfylke	Sverre Nordbø	41207535	4120 Tau	sverrenordboe@gmail.com
Hå	Leif Matnisdal	91886165	4363 Brusand	lematnis@online.no
Lund	Knut R Thunheim	51401248	4460 Moi	knut.thunheim@dabb.no
Rennesøy	Anders Scanche Rettedal	45044829	4156 Mosterøy	anders@klostergarden.no
Rogaland Spelring	Gaute Bue	90023143	4330 Ålgård	gaute.bue@lyse.net
Sandnes	Olav Furenes	91577720	4308 Sandnes	ofurenes@yahoo.no
Time	Stein Haugland	95138553	4340 Bryne	stein.haugland@lyse.net

Andre sauelag:				
Svartfjeslaget	Rolf Gravdal	97196045	4387 Bjerkreim	rolgra@yahoo.no
Suffolkaget	Helge Nygård	47844970	4110 Forsand	
Fuglestadbrokete & Blæsesaulaget	Livar Ravndal	91795433	4330 Ålgård	livar.ravndal@gmail.com
Rygilaget	Knut Thunheim	92418701	4460 Moi	knut.thunheim@dabb.no
Norsk Reinrasa Sau	Torbjørn Nordmark	52799206	4233 Erfjord	torbjorn.normark@suldalkommune.no

MÅL FOR NORSK SAUEAVL

Hovedmål: **Avlsarbeidet på sau skal bidra til å styrke økonomien i saueholdet**

- Delmål:
- 1) Størst mulig avlsframgang innenfor rammene av bærekraftig utvikling og god dyrevelferd
  - 2) Framgang for egenskaper i avlsarbeidet som:
    - a) gir produkter som forbrukerne etterspør
    - b) bidrar til redusert arbeidsforbruk i produksjonen, spesielt i lamminga
    - c) styrker bruken av beite og andre norske fôrressurser
    - d) sikrer god dyrevelferd
  - 3) Effektiv spredning av avlsframgangen fra avlsbesetningene til bruksbesetningene
  - 4) Et avlsarbeid som ivaretar interessene til NSG sine medlemmer, både bruksbesetningene («de mange») og avlsbesetningene (væreringsmedlemmene)

TVEIT

Faglig tyngde og
godt humør

Ravndal Klyppeservice

- Topp kvalitet klyppeutstyr
- Hengemaskiner
- Håndmaskiner
- Saueskjær tilpassa
mange ulltypar
- Skjær for lama,
storfe og hest
- Sliping og reparasjon

Stort delelager til
Heiniger, Lister
og Supershear.

Gjesdalvegen 594, 4330 ÅLGÅRD – Tlf 51 61 69 10 – Mobil 916 35 364
E-post: ravndal@klyppeservie.no – www.klyppeservie.no – <https://www.facebook.com/klyppeservie>

Vi har det meste til SAUEHOLDET!

SKarmøy
Sveis & Landbruk
4272 SANDVE

TLF.: 52 81 80 60

BG
suldal

Me byggjer framtid!

Telefon: 982 59 800

Fax 52 79 99 49

bg@suldal.no - www.bgsuldal.no

Kåringssstatistikk 2016 fra Rogaland

Kåringsted	Uttillere	Bedømte		Kåra		Kåra på disp		Vraka	
[Gardskåring]	25	51	100%	45	88%	5	10%	1	2%
Bjerkreim	22	183	100%	161	88%	5	3%	17	9%
Finnøy	12	74	100%	60	81%	8	11%	6	8%
Forsand	4	35	100%	25	71%	9	26%	1	3%
Gjesdal	25	176	100%	133	76%	26	15%	17	10%
Helleland	9	58	100%	48	83%	0	0%	10	17%
Hjelmeland	10	84	100%	71	85%	5	6%	8	10%
Hå	10	100	100%	87	87%	1	1%	12	12%
Karmøy	3	46	100%	22	48%	18	39%	6	13%
Moi	11	79	100%	65	82%	9	11%	5	6%
Nedstrand	8	63	100%	62	98%	0	0%	1	2%
Rennesøy	12	111	100%	94	85%	5	5%	12	11%
Sandnes	14	88	100%	78	89%	3	3%	7	8%
Sauda	6	28	100%	22	79%	3	11%	3	11%
Strand	7	47	100%	32	68%	5	11%	10	21%
Suldal	15	117	100%	95	81%	6	5%	16	14%
Time	15	96	100%	67	70%	13	14%	16	17%
Tysvær	7	43	100%	36	84%	4	9%	3	7%
Vindafjord	19	180	100%	137	76%	22	12%	21	12%
ROGALAND	219	1659	100%	1340	81%	147	9%	172	10%

Kåringssstatistikk vraka 2016 Rogaland

Vrakingsårsak	ROGALAND			LANDET		
	Antall	% av vraka	% av bedømte	Antall	% av vraka	% av bedømte
Testikler	19	11,0	1,1	114	6,5	1,1
Horn	1	0,6	0,1	35	2,0	0,3
Feil bitt	3	1,7	0,2	68	3,9	0,7
Lause bøger	1	0,6	0,1	37	2,1	0,4
Kryss				12	0,7	0,1
Bein	8	4,7	0,5	113	6,5	1,1
Dødhår	8	4,7	0,5	283	16,2	2,8
Svarte hår	12	7,0	0,7	82	4,7	0,8
Marg	78	45,3	4,7	474	27,1	4,6
Grov ull	1	0,6	0,1	28	1,6	0,3
Glossen ull	5	2,9	0,3	20	1,1	0,2
Filta ull	1	0,6	0,1	61	3,5	0,6
Kort ull	14	8,1	0,8	66	3,8	0,6
Utypisk ull	5	2,9	0,3	95	5,4	0,9
Ullmengde				1	0,1	0,0
Vektavvik				16	0,9	0,2
O-indeks	2	1,2	0,1	37	2,1	0,4
Sumpoeng	2	1,2	0,1	21	1,2	0,2
Helhetsvurdering	3	1,7	0,2	74	4,2	0,7
Annet	9	5,2	0,5	113	6,5	1,1
TOTALT	172	100,0	10,4	1750	100,0	17,2

Gjerdemateriell

Impregnerte stolper, Svensk kvalitet

Alle lengder/ tykkelser – Til beste priser !

(Vi har også Kreosot imp. Stolper = Lengst levetid)

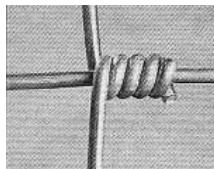
Netting - gjerder

fra 60 – 200 cm.

6 – kantnett, tvunnet knute, sveist, hagegjerde og flettverk.

Våre produkt m/ Aluzink belegg = 50 år uten rust.

Betafence og ArcelorMittal har best kvalitet!

Strekkmetall, NORSK kvalitet

- Løse plater 3,5 m.m og 4,0 m.m.**

Vi leverer/ sender over hele landet.

Ta kontakt, så blir også De en fornøyd kunde hos:

Fjermestad Gjerdelager AS

Skrebergveien 30

4355 Kvernaland

Tlf: 51485562

Mail: fjerm@online.no

Kåringssstatistikk for alle raser 2016

Rase	Utstillere	Bedømte		Kåra		Kåra på disp		Vraka	
Dala	3	5	100%	4	80%	0	0%	1	20%
Rygja	9	40	100%	32	80%	4	10%	4	10%
Spæl (kvit)	35	126	100%	96	76%	10	8%	20	16%
Suffolk	6	17	100%	13	76%	4	24%	0	0%
Svartfjes	20	77	100%	58	75%	17	22%	2	3%
NKS	165	1027	100%	889	87%	26	3%	112	11%
Texel	10	29	100%	5	17%	17	59%	7	24%
Pelssau	12	51	100%	37	73%	11	22%	3	6%
Gmlnorsk spæl	3	11	100%	9	82%	0	0%	2	18%
Grå trønder	3	4	100%	2	50%	2	50%	0	0%
Fuglestadbroget	15	44	100%	37	84%	2	5%	5	11%
Blæset	22	55	100%	35	64%	14	25%	6	11%
Nor-X	4	22	100%	7	32%	12	55%	3	14%
Farga spæl	42	141	100%	111	79%	24	17%	6	4%
Dorset	2	2	100%	2	100%	0	0%	0	0%
Charollais	3	5	100%	2	40%	2	40%	1	20%
Shropshire	2	3	100%	1	33%	2	67%	0	0%
ROGALAND	219	1659	100%	1340	81%	147	9%	172	10%

Rase	Utstillere	Bedømte		Kåra		Kåra på disp		Vraka	
Dala	4	7	100%	4	57%	2	29%	1	14%
Rygja	18	69	100%	57	83%	5	7%	7	10%
Sjeviot	57	199	100%	156	78%	4	2%	39	20%
Spæl (kvit)	233	1199	100%	839	70%	28	2%	332	28%
Steigar	7	39	100%	28	72%	6	15%	5	13%
Suffolk	37	109	100%	65	60%	29	27%	15	14%
Svartfjes	32	104	100%	72	69%	26	25%	6	6%
NKS	1104	6850	100%	5748	84%	53	1%	1049	15%
Texel	16	49	100%	5	10%	34	69%	10	20%
Pelssau	59	310	100%	211	68%	45	15%	54	17%
Gmlnorsk sau	12	30	100%	24	80%	3	10%	3	10%
Gmlnorsk spæl	72	336	100%	231	69%	3	1%	102	30%
Grå trønder	22	121	100%	70	58%	27	22%	24	20%
Fuglestadbroget	18	47	100%	40	85%	2	4%	5	11%
Blæset	63	159	100%	102	64%	30	19%	27	17%
Nor-X	29	82	100%	49	60%	17	21%	16	20%
Farga spæl	143	464	100%	341	73%	73	16%	50	11%
Dorset	2	2	100%	2	100%	0	0%	0	0%
Charollais	8	14	100%	6	43%	3	21%	5	36%
Shropshire	3	9	100%	1	11%	8	89%	0	0%
LANDET	1488	10199	100%	8051	79%	398	4%	1750	17%

Ondarta fotråte – status 2016

Siden det første tilfellet av ondarta fotråte ble påvist i 2008 har 126 besetninger fått påvist smitte i Rogaland og Aust-Agder, hvorav 110 i Rogaland. Det siste tilfellet ble påvist i Hjelmeland rett før jul, i tillegg ble det påvist ett tilfelle på Rennesøy våren 2016. Med unntak av siste påvisning er alle enten ferdig sanert eller i gang med sanering. Utredning av kontaktene til siste tilfellet pågår i skrivende stund. I all hovedsak viste erfaringene fra *Friske føtter* at smittespredning på utmarksbeite er sjeldent, men i det siste tilfellet er det foreløpig grunnlag for å mistenke at smitten kan komme fra andre besetninger i beitelaget. De siste årene er medlemmer av beitelagene undersøkt, i likhet med naboer og kontakter gjennom livdyroverføringer.

Kan ondarta fotråte utryddes?

Ja, utviklingen både når det gjelder forekomst, kunnskap og diagnostiske metoder, tilser at det er fullt mulig å utrydde ondarta fotråte. Men, det krever fortsatt innsats. Vi vet at smitten kan ligge i skjul over lang tid, derfor er tålmodighet, årvåkenhet og overvåking viktig. De to tilfellene som ble påvist var begge pga. at produsentene meldte om klinisk mistanke/halte sauer, dette viser at det er viktig å følge opp halte sauer og melde fra ved mistenkelige symptomer.

Overvåking og oppfølging av kontakter

Mattilsynet overtok ansvaret for håndtering av fotråte fra 2015 etter avslutning av *Friske føtter*, men kjøper en del tjenester fra Animalia. Det betyr at det er «snukorps» fra *Friske føtter* som undersøker besetningene i felt og gjennomfører overvåking på slakteri. I 2016 ble det undersøkt over 130 000 sauer på slakteri og 71 sauebesetninger samt noen storfe, uten påvisning av smitte. Dette viser at forekomsten av ondarta fotråte er lav.

Husk gode rutiner ved omsetning av livdyr

Mattilsynet har vedtatt en egen forskrift som har til hensikt å begrense spredningen av fotråte i Rogaland og Aust-Agder. Den krever bl.a. at værer som overføres til ny besetning i Midt-Rogaland skal gjennom to fotbad med ei ukes oppstalling på tørt underlag mellom fotbadene. Det reduserer risikoen for smitteoverføring selv om risikoen ikke er null. Erfaringene fra 2016 tilsier at mange følger forskriften, men at det er potensielle for bedre rutiner hos noen. På generell basis oppfordrer vi væringene og andre selgere til å innarbeide gode rutiner, da dette ofte er besetninger som selger flere dyr. Omsetning av hodyr av sau er forbudt og krever dispensasjon fra Mattilsynet.

Kost-nytte

Beregninger fra den norske bekjempelsen viser at kostandene ved bekjempelse av fotråte er spart inn etter ca. 12 år. Da er det beregnet at det vil koste rundt 90 millioner fra oppstart av prosjektet til utgangen av 2034. Dersom fotråte fikk spre seg ville kostandene ved å holde sjukdommen i sjakk samt redusert produksjon fort blir store. I 2020 er det f.eks. estimert at 5-6 000 flokker ville vært smittet og årlig kostander og tap ville ligger på vel 20 millioner kroner. I 2030 er det estimert et tap på 30 millioner kroner årlig, og så godt som alle besetninger i Rogaland ville vært smittet. Til sammenligning viser en fersk studie fra Sveits, hvor ondarta fotråte er vanlig forekommende, at kostandene ved å bekjempe fotråte over en 15-års tidsperiode beløper seg på totalt over 8 milliarder kroner i en populasjon på drøyt 400 000 sau! Dvs. nesten 100 ganger kostnadene for bekjempelse i Norge. Saueprodusenter i Rogaland tok initiativ til *Snu sau'en*, og dette i tillegg til et sterkt

engasjement for bekjempelse har vært av stor betydning for å hindre at norske sauenuering skulle komme i en tilsvarende situasjon. Å sette i verk tiltak tidlig er av stor betydning!

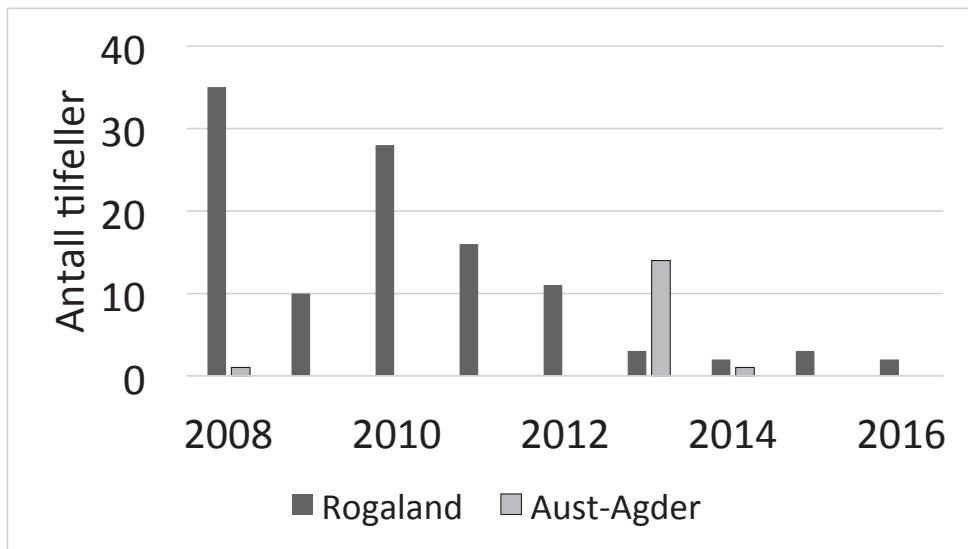
Tidsperspektiv

Bekjempelse av smittsom sjukdom tar tid, og det forventes at det vil dukke opp enkelt-

tilfeller av fotråte også framover. Det er først når man ikke har hatt nye tilfeller over en periode på i alle fall 5 år at vi kan begynne å tro at ondarta fotråte er utryddet. Fokus er derfor viktig i lang tid framover.

Synnøve Vatn, Animalia

Påvisning av nye tilfeller av ondarta fotråte i Rogaland og Aust-Agder, 2008-2016

**Støtt våre annonsører
– de støtter oss!**

Innspel til landbruksforhandlingane 2016

Etter forslag frå Norges Brondelag (NB) vart staten og NB ved ny jordbruksavtale våren 2015, enige om å betala ut lammetilskotet på ein ny måte.

Den nye «utbetalingsmodellen», hadde ikkje blitt drøfta med medlemmane i hverken NB –Norsk bonde og småbrukarlag(NBS) eller norsk sau og geitalslag(NSG). Det var heller ikkje gjort nokon konsekvensanalyse for eller av forhanlingsutvalet. Dette er etter mitt syn heilt uforsvarleg og ikkje i tråd med godt medlemsdemokrati. NB har innrømt og beklaga at ny ordning på førehand ikkje hadde blitt drøfta bland medlemmane i organisasjonen.

Når det etterkvert vart kjend kor store negative konsekvenser dette hadde for enkelte produsenter, ja heile sauенæringa, då protesterte (reagerte) både NSG og NBS. Det var NB som la forslag om ny ordninga for utbetaling fram for forhandlingsutvalet, og NB hadde svært vanskeleg for å innrømma fadesen dei hadde gjort. Etter at jordbruksavtalen var underskriven, innrømde generalsekretær Skorge i NB, at NB hadde gitt forhandlingsutvalet «dårlige råd». Dette vart nok gjordt i eit forsøk på å skåne (fråskriva) leiar L.P. Bartnes ansvaret for fadesen.

Bartnes hevda ved fleire høve at det var sauенæringa som ønsket omlegginga. Det sauенæriga ønsket, var at dei 500 kr skulle koma til utbetaling tidligere, slik som på storfeslakt. Resultatet av omlegginga vart det stikk motsatte, seinare utbetaling for nåværende produsenter. I sauенæringa er det kjærkome med inntekter i juni, framfor om hausten.

For at den nye tilskotsordninga skal begynne for fullt frå 2017, vil alle lammeprodusenter få berre halvt tilskot (250 kr) for lam som vert slakta i både 2015 og 2016. Nokon hevdar at dei skal få fullt tilskot (500 kr) for lam slakta i 2016. Dette er altså feil.

Konsekvenser for enkeltprodusenter;

1. Alle produsenter vil få pengene utbetal 3-4 måneder seinere enn på tidligere ordning.
2. Alle som reduserer antall sau, sel garden eller slutter med sau, taper 500 kr pr lam produsert siste driftsår.
3. Dei som auker lammetallet eller leverer sine første lam i 2016, taper 250 kr pr lam.
4. Produsentar av lam og kje som la opp drifta etter avtalen som var gjeldane frå 1/7-14 – 1/7-15 og slakta dyra første halvår 2015, tapar halve tilskotet.

Leiar i næringskomiteen, Geir Pollestad, seier han var kjendt med at sauенæringa vart lurt for 500 millioner kroner, men kunne lite gjera. Partane i jordbruksoppgjerset var jo enige.

På bakgrunn av dette vil eg be Rogaland sau og geit arbeida for at endringa i utbetaling av lammetilskot vert teken opp og omgjordt ved forhandlingane våren 2016.

Forslaget mitt går ut på at slakteria skal forsette og betala ut tilskot. Forskjellen er at slakteria sender slakte-rapport berre ein gong ved årets slutt til SLF, som vil gjer det enklere å kontrollere og å betale slakteria. Slakteria betaler så ut til produsentane innan kort tid. (Ved nåværene ordning må slakteria rapportera minst ein gong kvar månad inn til SLF.) For 2016 må ein fullføre utbetalinga på slakta. For å rette opp trekket 250 kr for både 2015 og 2016 lamma må slakteria rapportera inn begge desse slaktedata i januar 2017. Lam slakta i 2017 skal då rapporteras inn i 2018 også videre.

A: Denne måten å gjera det på er i tråd med statens ynskje om å forenkla utbetalingsane.

B: For slakteriet vært det også ei enklare ordning og praktisere.

C: Lammaprodusentane vil få tilskotet + moms ca 8 mnd tidligare enn gjeldane ordning.

D: Omlegginga vil rette opp alle uheldige og urettferdige utslag av avtalen frå 2015 og krev ingen budsjettmessige endringer og skulle derfor ikkje være vanskeleg å få gjennomslag for.

Magnus Tjåland

Zetor **SAME** **Lamborghini**
TRAKTORAR

Redskaper for jord- og skogbruk

STIHL

Motorsager
Ryddesager
Høgtrykksvaskarar

*Undersøk våre prisar og få
eit «skikkeleg» tilbod*

TRAKTOR & MASKIN A/S
5576 ØVRE VATS
Tlf. 52 76 58 61 / 52 76 59 31
www.traktor-maskin.no

Sau på Data

Led-Sau – dataprogram for saueholdere

- Full oversikt over buskapen din
- Enkel og sikker registrering
- Henter data fra PDA, vekter, lesestaver og internett
- Utvidet KSL
- Kan sende til Sauekontrollen

Pris kr 1.500,- + mva

PDA – med og uten RFID-leser forenkler registreringen betydelig

- Vi har 4 års erfaring med PDA til registrering av opplysninger
- Kan brukes til all registrering, samt oppslag og hjelpefunksjoner

Pris med nødvendig program, fra kr 3.950,- + mva

PC-vekt – Vår nye vektløsning gir deg rask og sikker veiing,

rett inn på PC eller PDA via blåtann

- Kan ettermonteres på gamle vekter
- Leser rett inn i Led-Sau og viser samtidig mange detaljer om dyret. Snakker.

Pris fra kr 4.900,- + mva

LINDHOLT **DATA**

-27 år med data så folk forstår det!

For flere opplysninger ring: 62 34 50 05
– eller besøk vår nettside: lindholtdata.no

Beitelag og Sankelag i Rogaland

Navn på laget

Bjednalia beitelag
Bleskestad sankelag
Bratteboheim sankelag
Breiborg Sandvatn beitelag
Brå beite og sankelag
Bråtvæit sankelag
Byrkjedal og Maudalsheiame
Espedalsheiems sankelag
Espeland sankelag
Espeland/Malmøi beitelag
Forsand beitelag
Grasdalen beitelag
Hamrabø beitelag
Hegelstad beitelag
Imsland og Vikeidal sankelag
Indrejord beitelag
Jensaheia beitelag
Kleppa sankelag
Kringletjorn beitelag
Kvilldal beitelag
Kvitlen Sameige
Lund nordre sankelag
Lund vestre beitelag
Lund Østre beitelag
Lyse og Flørli sankelag
Myrekveven beitelag
Nag sankelag
Nilsebot beitelag
Ognedalstolen beitelag
Rambjørheim og Eik beitelag
Sandvass beitelag
Sauda beitelag
Songesand beitelag
Store Lilandsheiame beitelag
Strand sankelag
Stoladalen beitelag
Tengesdal sankelag
Tuffeskog sankelag
Tøtland beitelag
Undeknuten sankelag
Vanvik sankelag
Veka og Vålskår sankelag
Viglesdal beitelag
Vintraleå beitelag
Ørsdalsheiame Sameige
Øvre Espedal beitelag
øyestøl beitelag
Heskestad beitelag SA
Såt beitelag
Jæren Smålag
Beitelag under Jæren smålalag:
Blåfjell
Brokke/Nomeland
Brådlandsheiame
Dynjanheia
Fidjastølen
Fidjelandsheiame
Grautheller
Grydalen
Holmevasheiame
Hunnedalen
Kvilheia
Langeid
Ryssstad
Sinneshelia
Skreihælia
Suleskard
Svanes
Søra Øystabø
Tveiteheia

Leiar

Paulfinn Torland
John Egil Halsne
Ketil T Gjedrem
Roald Johannessen
Kåre Skretting
Sigurd Søndenå, Prestagarden, 4234 Jelsa
Ola Andreas Byrkjedal
Per Kristian Espedal
Torbjørn Magne Helgaland
Halvard Veen
Kåre Oaland
Bjørn Laugaland
Kenneth Tveit, Tornes, 4244 Nesflaten
Anne Pearl Gravdal
Peder Blikra
Sven Gil Westersjø, 4146 Skiftun
Torbjørn Vikesdal
Jens Kleppa
Arve Bakkeidal
Gunnar Steinbru
Ivar Versland
Andre Rost Kjørmo
Harald Kjorberg
Karl Jostein Østrem
Bernhard Løland
Thor Magne Gundersen
Gunn Nag Nordanger
Tånn Sigve Schmidt
Ola Håland
Steinar Tore Bjordal / Eli Hovland
Lars Marvik Birkeland
Ove Gulbrandsen
Jarle Ravnås
Einar Andreas Puntervoll
Paul Tore Barkve
Arne Langeland
Ingeomund Drarvik
Erik Jordbrekk
Klarfrid Mæland
Lars Reidar Nesvik (4146 Skiftun)
Geir Ove Løland
Gerd Helen Bo
Knut Olav Voster
Anders Tysseland
Jon Arvid Vassbo
Per Egil Espedal
Sigmund Skjæveland
Arvid Hammersmark
Lars Erling Lofthus
Asbjørn Haga
Erik Skjørestad
Halvar Oltedal
Årstein Lima
Torleiv Lye
Olav Furunes
Gunnar Vatland
Johannes Skårland
Olav Nygård
Ivar Froyland
Tore Seland
Paul Auestad
Karl Martin Matningsdal
Øyvind Madland
Kjell Gaute Sinnnes
Per Aalgård
Torleiv Lye
Torbjørn Hadland
Asle Gilje
Jan Gunnar Lima

Kommune

Time
Suldal
Bjerkreim
Sauda
Hå
Suldal
Gjesdal
Forsand
Hjelmeland
Bjerkreim
Vindafjord
Hjelmeland
Bjerkreim
Hjelmeland
Tysvær
Suldal
Bjerkreim
Lund
Lund
Forsand
Tysvær
Strand
Hjelmeland
Time
Bjerkreim
Suldal
Sauda
Forsand
Eigersund
Strand
Suldal
Suldal
Suldal
Hjelmeland
Hjelmeland
Suldal
Suldal
Suldal
Hjelmeland
Hjelmeland
Suldal
Suldal
Suldal
Bjerkreim
Forsand
Bjerkreim
Lund
Tysvær
Sandnes
4308 Sandnes
4333 Oltedal
4330 Ålgård
4443 Tjørhom
4308 Sandnes
4380 Hauge i Dalane
4120 Tau
4387 Vikeså
4355 Kverneland
4354 Voll
4330 Ålgård
4363 Brusand
4330 Ålgård
4308 Sandnes
4330 Ålgård
4443 Tjørhom
4370 Eigersund
4335 Dirdal
4330 Ålgård

Mail

paulfinn.torland@gmail.com
johne.halsne@gmail.com
ketilgjedrem@gmail.com
roald.johannessen1@haugnett.no
skiehenning@gmail.com
sisoen@online.no
ol-an-by@online.no
chjemedal@live.no
janops@online.no
hallvard@veengard.no
koaland@online.no
aud.mel@frisurf.no
kenneth.tveit@gmail.com
bard.gravdal@gmail.com
aase.jorunn@blikra.org
westersjoe@norpel.no
leif.arild.laksesvela@gmail.com
sk609@hotmail.com
andrifik@online.no
gunnarsteinbru@yahoo.no
andr-kj@frisurf.no
andrmoen@online.no
berloel@online.no
kjellep@hotmail.no
gunn.nordanger@sr-bank.no
tarn-sigve@c2i.net
oydun.naerland@grl.no
eli.hovland@gmail.com
sandvass@hotmail.com
sivi_83@hotmail.com
jravnaas@hotmail.com
torgeir.sleveland@okonor.no
olav.strand@SR-bank.no
tor.inge.havrevoll@gmail.com
ton-drar@online.no
erik_jordbrekk@hotmail.com
klarfrid@online.no
la-nes@online.no
bjerga@hotmail.com
gerdheb@frisurf.no
helgmae@frisurf.no
anders.tysseland@gmail.com
jonavassbo@gmail.com
ar-espe@frisurf.no
beitelaget@hotmail.no
arvi-ha@online.no
lael@statoil.com
ash-haga@online.no

erikskjorestad@gmail.com

ofurennes@yahoo.no

Rovviltforvaltning i Rogaland

De viktigste aktørene:

Fylkesmannen i Rogaland

Miljøvernnavdelingen har ansvar for bestandsforvaltning, herunder kunnskap om forekomster og tetheter av freda rovvilt i fylket. Dessuten kan avdelingen gi fellingsstillsattelse på skadegjørende individer av freda rovvilt, og har ansvaret for å behandle søknader om erstatning for husdyr tatt av freda rovvilt.

Rovviltnemnda for Region 1

Rovviltnemnda trådte i funksjon 1.4.2005 og dekker Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane og Vest-Agder. Den har ansvar for bl.a. fordeling av fylkesvise rammer til tilskudd til skadeforebyggende tiltak og fastsetting av fellingskvoter og skadefellingskvoter på de store rovpattedyrene. En forvaltningsplan for regionen er utarbeidet.

Statens naturoppsyn (SNO)

SNO har ansvaret for dokumentasjon av mulige rovviltskader på husdyr og undersøkelse av synsobservasjoner, spor og sportegn. Til å bistå seg i dette arbeidet er lokale rovvilkontakter engasjert.

I Rogaland er det tre slike rovvilkontakter.

Tilskudd om forebyggende og konfliktdempende tiltak

Forebygging av rovviltskader på husdyr er en prioritert oppgave i fylkets rovviltforvaltning. Det kan ytes tilskudd til private tiltak for å hindre eller begrense slike skader. Søknaden leveres elektronisk gjennom elektronisk søknadssenter innen fristen 15. februar.

I Ibeitesesongen er det mulig å søke om tilskudd til skadeforebyggende, akutte tiltak. Dersom dette er aktuelt, ta umiddelbart kontakt med Fylkesmannen i Rogaland, Miljøvernnavdelingen.

**Støtt våre annonsører
– de støtter oss!**

Oppreten ved funn av husdyrkadaver

Finner du et kadaver og har mistanke om at rovdyr har vært på ferde, bør du gjøre følgende:

- La kadaver ligge mest mulig urørt, men dekk det til slik at åtseletere ikke kommer til.
- Merk funnsted, gjerne med plastpose i et tre e.l. slik at det er lett å finne.
- Beskriv funnsted og kryss av på kart om mulig, aller best er GPS-posisjon
- Fotografer kadaver om mulig fra ulike vinkler.
- Meld fra til nærmeste rovviltskontakt snarest mulig – bevis forsvinner fort!

Det er et krav for senere å ha rett til å søke om erstatning at alle funn av kadaver eller skader på husdyr som kan skyldes rovdyr straks meldes til naturoppsynet. Her er en oversikt over rovdyrkontakter i Rogaland:

Navn og adresse	Kontaktdetaljer	Ansvarsområder / Kommuner
Dunkley, Andreas Jonas Liesgt. 11, 5529 Haugesund	Mobil: 480 25 444	Nord i Rogaland og Sør i Hordaland.
Netland, Sven Netland, 4380 Hauge i Dalane	Tlf: 51 47 91 62 Mobil: 991 04 189	Sørøstre Rogaland: Lund, Sokndal, Eigersund, Bjerkreim, Gjesdal, Flekkefjord og Sirdal
Steinberg, Olav Stasjonsv. 1b, 4460 Moi	Mobil: 414 46 398	Sørøstre Rogaland: Lund, Sokndal, Eigersund, Bjerkreim, Gjesdal, Flekkefjord og Sirdal

Rovviltansvarlig for SNO i Rogaland er Jon-Erling Skåtan (telefon: 48254803).

Søke erstatning for skader på husdyr

Fristen for å søke om erstatning for skader på husdyr er 1. november. Staten erstatter dokumenterte og antatt tap og skader fra fredet rovvilts på husdyr. Alle søknader skal leveres elektronisk gjennom Miljødirektoratets database elektronisk søknadssenter: <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>

Dersom en opplever problemer med å levere elektronisk kan en ta kontakt med landbrukskontoret i kommunen og be om hjelp. Nye søker må først registrere seg som søker.

Alle relevante opplysninger må følge søknaden. Dette er viktig for at vi skal kunne vurdere søknaden etter Forskrift om erstatning når husdyr blir drept eller skadet av rovvilts: <http://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2014-05-30-677>

Søknaden må inneholde et kart med inntegnet beiteområdet. Det er også et krav om å legge ved en liste med besetningsdata. Denne skal som minimum inneholde alle individnummer i besetningen, kobling mellom mor og lam, dødsårsaker og helse/sykdomsinformasjon.

Rovvilkontakter hos Fylkesmannen i Rogaland:

Cathrine Stabel Eltervåg: tlf: 51568915, e-post: fmrrocsh@fylkesmannen.no

Erik Cockbain: tlf: tlf: 51568773, e-post: fmrroeco@fylkesmannen.no

RAPPORT FRÅ GEITEBØNDENE 2016

Hei og takk for sist, vi geitebønder vil komma med ei helsing til Rogaland sau og geit.

Vi er 11 geitebønder 7 frå sør Rogaland og 4 frå nord Rogaland. Vi er ikkje mange, men de er kvalitet på de vi driv med. Vi laga god ost og prøve å få til noko på kjøttet, de er ikkje så lett, men vi skal nok få de til. Der er fremdeles for mykje geitemjelk, eller att de norske folk et for lite geitost, de er vanskelig å få den ut over heile landet, bør tenke på andre måter å få den ut eks. (Bestilla på net) vera ute i Butikkane. Geitost er Snadder. De er viktig att barn og unge lære seg til å ete geitost. Vi driv og med avlsarbeid, de er gransking i egen flokk. Ikkje alle er med endå, dei kjem nok etter kvart, der er unge som overtak, og har tru på geita. De er gildt.

Beste bukk 2014		antaldøre	utnø	jur	10	10	11
2014316 Glad Veen	127						
Oppdretter Anna Olaug og Hallvard Veen.							
2014319 Vesle Veen	122	5	12	10	11	10	11
Oppdretter Anna Olaug og Hallvard Veen.							

De vart kåra 14 bukkje

1 2016177 avlsverdi 128 oppdretter Astrid og Njål Sigveland

2 2016282 avlsverdi 126 oppdretter Solveig og Per Magne Østebø

Beste bukk i Rogaland 2016 er		antaldøre	utnø	jur	10	12	171
2013148 Fjellspretten	130	11	12	11	12	13	
Oppdretter Anna Olaug og Hallvard Veen.							
Dette var ekstea gildt. Då bukken blei sendt til semin då den var kje. Er skjelden att slike sler til, så denne bukken er nok bra.							

Helsing geite medlemene

**Støtt våre annonsører
– de støtter oss!**

Regnskap for Rogaland Sau og Geit 2016

	Inntekter 2016	Utgifter 2016	Inntekter 2015	Utgifter 2015
Medlemskontingent	515293,33		516 345,00	
Annonser	49000,00		47 200,00	
Renteinntekter	9856,00		22 362,00	
Heia prosjekt/ e-bjøller	-120762,70		13 136,54	
Kåring/ avl	208180,00		214 340,00	
Tilskudd avlsutvalget fra NSG	39960,00			
Fjelddagane	25150,00			
Tilskudd		16885,00	20 860,00	
Kåring (Note 1)		307277,55		
Avlsutvalget		7990,20		
Møtekostnader		104399,00	125 773,00	
Kontorrekvisita		10486,75	17 851,25	
Godtgjersle tillitsvalgte		83000,00	83 000,00	
Reiseutg tillitsvalgte		16466,80	30 335,60	
Åsmøte		69682,00	146 855,17	
Årsmelding		50746,50	47 384,00	
Godtgjersle dommarar			164 000,00	
Reiseutgifter dommarar			67 245,10	
Diverse utg		8051,50	9 709,00	
Gebyr		208,00	302,00	
Porto		14627,13	14 270,19	
Bjerkreims Marken			6 211,00	
Blåsjø veien		16250,00		
Støtte		74277,00	56 021,00	
Smitte prosjekt			3 750,00	
	726676,63	780347,43	834 243,54	772 707,31
Overskudd/ Underskudd	53670,80			61 536,23
	780347,43	780347,43	834 243,54	834 243,54

Balanse

Aktiva	Åpnings status	Slutt status	Åpnings status	Slutt status
Rovdyr fond 01.01.2015			152 913,35	155 186,35
Bank beholdning	1521942,22	1561568,42	1 361 215,64	1 366 755,87
	1521942,22	1561568,42	1 514 128,99	1 521 942,22

Passiva

Skyldig Skattetrekke	41940	60960,00	95 663,00	41 940,00
Egenkapital	1480002,22	1426331,42	1 418 465,99	1 480 002,22
Skyldig støtte		74277,00		
	1521942,22	1561568,42	1 514 128,99	1 521 942,22

Note1

Kåring		
Kåring avl	208180,00	
Lønn dommere		192000,00
Kjøring dommere		64168,70
div utg kåring		51108,85
	208180,00	307277,55

*Revidert og funnet i orden 16/ -2017
 Øgil Svele
 Tor Olav Gys*

Det skal ikke skje ulykker på min gård!

Skadeforebyggende tiltak er viktig! Fortsatt har vi svært mange branner i driftsbygninger i landbruket i Norge. 2012 ble dessverre også et brannår.

70% av brannene skyldes feil på elektrisk anlegg eller feil ved bruken av elektrisk utstyr.

Sørg for at det elektriske anlegget på gården din er i orden. Sørg for å ha avtale om el-kontroll med termografering – da får du betydelig rabatt på forsikringene også.

! Ring oss
på **03100**
så hjelper
vi deg

*Haugalandets råeste faghandel
med eget serviceverksted!*

**Solide
BATEMAN
lammevekter**

**Foringstralle
m/54
eteplasser**

**Mange typer
rundballe-
hekker**

**Store og små
kraftfor-
automater til
lam**

**Stort utvalg i
beitegrinder**

**Bateman behandlingsboks/
sauenvender**

Vi er importør av Batemans produkter til Norge. Dette er solide og brukervennlige kvalitetsprodukter laget i England. Kontakt oss for priser og mer info. Besøk gjerne Batemans nettsider www.lmbateman.co.uk

Bønesvegen 70, 4260 Torvastad
Tlf. 52 84 67 88

Vi kjenner bondens
hverdag og vet hvilke
utfordringer du har

.....

SPØR OSS OM:

- Helseforsikring
- If Login – bondens eget nettsted
- Forsikring av bygninger og utstyr
- Hjelp til å unngå skader

Ring vårt kundeteam for landbruk på 815 11 526

www.if.no

Avsender: Rogaland Sau og Geit
Hommersåkveien 250, 4311 Hommersåk

Vi hjelper bonden med å oppnå bedre resultater!

Fatland er Norges største private kjøttbedrift. I høst har vi opplevd tidenes etterspørsel etter lam fra butikkjeder og kunder. Vi takker våre gode leverandører for tilførselen av kvalitetslam.

Ta kontakt med oss for en hyggelig prat om våre svært konkurransedyktige priser og vilkår.

Fatland Oslo: 97 69 26 50

Fatland Ølen: 97 98 55 22

Fatland Jæren: 97 97 21 20

**Berit Pettersen, produsentrådgiver småfe, berp@fatland.no,
mobil 95 20 03 40**

**Hilde K. Håland, produsentrådgiver småfe, hilk@fatland.no,
mobil 98 24 22 14**

www.fatland.no